

Brassói Lapok

Ára 5 le

Péntek
1932. március 11

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

58. szám
XXXVIII. évtolyam

Ára 5 le

AZ EURÓPA-GYARMAT

Írta: Halász Sándor

Annak a vámháborúnak, amely a kri-
zis születésének pillanatában kezdődött,
íme a végéhez érkezünk. A pontot Tar-
dieu teszi fel. A tudomány már tizenégy
esztendővel ezelőtt kirajzolta ezt a pon-
tot, csak éppen azt nem tudta, hogy ki
teszi fel. Ma már tudja: Tardieu teszi
fel.

A politika által irányított katonai há-
borukat mindig a gazdasági háborúk kö-
vetik és ami Európában és Amerikában
tizenégy esztendő történet, nem más,
mint az a gazdasági háború, amelynek le-
kellett folynia ahhoz, hogy a világhábo-
rú teljes lehessen. Most már teljes és be-
fejezett. Befejezett, mert az új Európa
készben áll. A régi Európa az antant és a
központi hatalmak erőcsoporthajra osz-
lott és e két állam-szövetség mindegyike
— uzsorázta a gyarmatokat. Az új Euró-
pa a franciablokk, a német-osztrák-olasz
egység és az orosz gazdasági elszigetelt-
ség frakcióira bomlik és — uzsorázni sze-
retné a gyarmatokat.

A régi Európának könnyebb volt a
sorsa. Úgy az antant, mint a központi
hatalmak abból éltek, hogy a fekete rab-
szolga és a sárga kuli nekik dolgoztak.
A mai Európának nehezebb a helyzete,
amennyiben saját magának is dolgozni
kellene, mert a fekete rabszolga és a sár-
ga kuli nem akar nekünk dolgozni. Hal-
latlan: nem akarnak nekünk dolgozni!
Kinyílt a szemük és nem akarják ideadni
azért a fületlen gombért, amelyért husz
esztendővel ezelőtt még adták, azt az ele-
fántesont rakományt, amely milliókat ér.

Ezért született meg az autarkia, és
ezért jutottunk el 1932-ben oda, hogy
hozzá kell kezdeni dolgozni. Hangosan
és hivatalosan nem mondhatjuk ki, hogy
mindenkinek mindenkire szüksége van,
holott ennek előtte hangosan és hivata-
losan deklaráltuk, hogy senkinek semmi-
re sincs szüksége. Franciaország husz
esztendővel ezelőtt igazán nem törődött
azzal, hogy a román buza hova megy és
a francia parfümöt veszi-e a regáti bojár,
mert Franciaország gyarmatai szolgáltató-
ták azt a gazdaság-rengeteget, melyért
annyi búzát kapott a francia kispolgár,
amennyit csak akart. Mivel pénz volt,
mivel a pénzt a Kongó adta, meg Marok-
kó és Hátó-India, költötte a pénzt ott és
akkor költötte, ahol és ahogyan akarta.
Ma más a helyzet. Ma a Kongó pénzt kér
azért, amit ad és ahhoz, hogy pénzt ad-
hasson a kongói produktumért a francia
tőke, pénzt kell keresnie attól az euró-
pai polgártól, akinek nincs Kongója.
Vagy?

Vagy nem érdemes tovább is azzal a
gyarmat-politikával vergődni, amelynek
megjött az esze és inkább új gyarmato-
kat kell keresni, olyanokat, amelyeknek
még nem jött meg az eszük.

Az új gyarmatkeresés elleni védeke-
zést nevezik autarkianak.

Ahány állam Európában, mind autár-
kiát akar. Autarkia annyit jelent, mint
önellátás. Az államok ki akarják monda-
ni, hogy csak úgy élnek és annyi, a
mennyitük van és ahogyan a magukból
élhetnek. Minden állam csigaházba akar
zárkózni. Nem bírja másképpen. Nem
bírja a külföld uzsoráját és nem bírja a
külföld terrorját. Európát teleszórták
terror-szerződésekkel. Németország csak
akkor eresztí be a magyar buzát, ha a
magyarok megveszik a német ipart és
Franciaországnak csak akkor kell kis-
szemü román tengeri, ha Románia meg-
veszi Franciaország kismustrált repülőgé-
peit. És így tovább. Ez ellen a terror el-
len szól az autarkia, amely azt mondja,
hogy: nem kell Tőletek semmi, de nem is
adok Nektek semmit. Mi csak megélünk
valahogyan. Ti is éljétek meg valaho-
gyan. Alászojgaja!

hagyni ugyanugy, mint ahogyan Európát
Afrika, Ázsia és Ausztrália már odahagy-
ta. A háboruban felébredt gyarmatoknak
nem lehet tovább parancsolni. A gyarma-
tok politikai pretenziókkal lépnek fel és
gazdasági represszáliákra merészkednek,
kerék-asztal konferenciákat provokálnak
és megszámlálják a pénzt, amelyet a mar-
kukba nyomnak. Azzal, hogy csillog, a
szudáni néger már bolondítani nem le-
het. A szudáni néger már arbitrálni is
tud.

E percben tehát az a helyzet, hogy a
gyarmatok, a régi, nem parriroznak,
a gyarmatok, az új, meg elzárkóznak.
A montenegrói is elzárkózik. Akinek két
rongyos csikója, az is elzárkózik.

Ilyenkor, mikor a gazdasági csikó
megmakrancosodik, jön a politikai tá-
tos. Jön a nagy autarkia, a nemzetközi
autarkia, a kis Pán-Európa, a dunai kon-
federáció.

A nyáron attól bolondult meg a világ,
hogy a franciák nem türték a német-osz-
trák Anschlusst sem, most meg csinálják
a gazdasági konfederációt azok között az
államok között, amelyek Franciaország-
nak parriroznak, mert parrirozni köte-
lesség.

— A többi kontinensek nem hagyják

magukat tovább rabolni. Próbáljuk meg,
háttha az öreg Európa leszegényedett ál-
lamocskáin keresni lehet? — mondja
Tardieu.

Es már csinálja is a konfederációt.
Kilépett a gigási tervvel a nyilvános-
ság elé és a nyilvánosság éljenez. A nyil-
vánosság mindenkinek éljenez, aki elhi-
teti vele, hogy most éljenezni kell. 1914-
ben is elhittük.

A Tardieu terv jól van aranzálva. Az
ellenzék selyem-cukrot kapott és szalon-
bont. Adni kellett neki, mert félő
volt, hogy nem éljenez. Lengyelország,
Magyarország, Jugoszlávia és a többiek
mind megkapták már a maguk éljenzési-
pótlékjaikat, azoktól nem kellett félni,
de Csehszágának gyorsan odanyomtak
hatszáz, Romániának százötven millió
frankot, hogy általános helyeslés kísé-
je a nagy tervet. Ezt a nagy tervet már
harminc esztendeje akarja a Pán-Európa
gondolat és ugyanezt a tervet már har-
minc esztendeje nem akarja a francia
kapitál, de most hirtelen, abban a pillá-
natban, amelyben a francia krízis elősze-
le azt mutatta, hogy a francia gazdaság-
politika előbb-utóbb két szék között a pad-
 alá esik, ő akarja a lehangosabban és
a legjelkesebben.

Amerika a Steagel Glass Billel megcsi-
nálta a maga inflációját és megcsinálta a
maga autarkiját, Anglia a dominiumok
bevonásával és az arany nélküli pénzével
kiepítette a maga önellátási frontját, Né-
metország a jóvátételi költségek fizetésé-
nek megtagadása óta megszabadult erő-
szakos exportra-termelésének vesztesé-
geitől, Oroszország az első öt éves terv si-
kere óta a nyugati ipari államoktól egyre
jobb önállósul. Itt nem lehet sokáig
habozni. Itt cselekedni kell.

Éljen a konfederáció! Éljen a francia
égisz alatt kialakított első szabadalma-
zott európai gazdasági gyarmat!

Poincaré kezdte, Tardieu folytatta, La-
val majdnem befejezte és most ismét
megjelent Tardieu, hogy a pontot
a végére biggyessze.

Ez a gazdasági konfederáció megveszi
a búzákat és a tengerinket, az biztos, de
az még biztosabb, hogy mi megvesszük
az ő selymüket és gépjüket. A buza
árát nem szabjuk majd meg, de a selyem
árát ezzel szemben ők diktálják.

Ez a nemzetközi autarkia a gyakorlat-
ban és ez a francia gyarmatpolitika a va-
lóságban.

És ez az a mű, amelyért Tardieu neve
bele kerül a világtörténelembe!

Száz év múlva, ha az iskolában a nebu-
lók tanulják, a könnyű kicsordul, ug-
yacagnak majd azon, amibe mi ma jó-
zan fővel és szabad akarattal, előre meg-
fontolt szándékkal és tudatosan belemen-
tünk.

Goga új pártja: Agrárpárt

Szenzációs nyilatkozat arról, miért szakítottak Goga és Averescu
Lassan készül a koncentrációs kormány

Bukarest, március 9.

Az Adeverul legutóbbi számában C.
Atanasiu, a néppárt egyik vezető embere
rendkívül érdekes nyilatkozatban világít-
ja meg Averescu és Goga szakításának és
a néppárt kettészakadásának előzmé-
nyeit.

Atanasiu kifejti, hogy a szakítás első
oka Averescu és a Korona közötti viszony
feszültsége volt. Senki előtt sem titok
már, hogy a király és a marsall össze-
kötötték megismerkedését, Averescu lap-
jában, az Indreptareában sorozatosan
olyan közleményeket helyezett el, ame-
lyek sértették az uralkodó tekintélyét.
Ezek a cikkek a párttagok nagyrészének
visszatetszettek.

A marsallnak ez a politikája a nép-
pártot paradoxális helyzetbe sodorta. Mi
lett volna például a néppárt helyzete ab-
ban a nem is valószínűtlen esetben, ha
a király a kormányt el akarta volna
bocsátani, hogy helyébe pártkormányt
hozzon?

Rendes körülmények között a néppárt-
nak lett volna legtöbb esélye arra,
hogy uralomra kerüljön. Ugyanis a Duca
elnöklete alatt álló liberálistáknak még
csak távoli esélye sem lett volna a
kormányzásra. Eltekintve több szempont-
tól ezt az is bizonyítja, hogy a liberá-
sok alapján effektív részt vállaltak a
mai kormányzásban is. A választásokon
Jorgát győzelemhez segítették. Képvisé-
lőik, akiket kormánylistákon választottak
meg, mai napig támogatják a kabinetet.

A liberálistáknak ténylegesen osztozik a
mai kormányzat minden felelősségében
és ha a király úgy találja, hogy ez a
kormányzat téves volt, akkor hogyan kö-
vetelhetné Duca azt, hogy ő alakítsa meg
a jövőbeni kormányt?

A kormányöröklés szempontjából, foly-
tatja Atanasiu, a nemzeti-parasztpárt
sem jöhet számításba. A párt alig 11 hó-
napja hagyott fel az uralommal, fáradt

ezenkívül testét nagy sebek szagatták,
hogy az állandó vezérkrízisről, amit Ma-
niu visszavonulása okozott, ne is beszél-
jünk. Hogy kormányra juthasson, a
pártnak még nyugalmi időre van szük-
sége.

Egyetlen eshetőségnek tehát a néppárt
kormányrahívása maradt volna. Itt je-
lentkezik azonban az ellentmondó hely-
zet. A párt vezérének relációi igen gyen-
gék, sőt rosszak az udvarhoz. De ezen-
felül Averescu még okatlan elutasító po-
litikát folytat s hangsúlyozza, hogy nem
akar uralomra kerülni. Ragaszkodik
ugyan a párturalom és az alkotmányos
élet visszaállításához, de a sült geszte-
nyét érthetetlen gesztusokkal mintegy
más részére akarja a parázsból kika-
parni.

Tehát a pártot maga a főnök állítja bi-
zarr helyzetbe.

A fenti két okon kívül azonban még
egy harmadik ok is volt, mely elősegít-
ette a párt bomlását és Averescunak
meg Gogának szakítását. Ez az Averescu-
nak és pártjának viszonyában rejtett.
Atanasiu szerint Averescu több ízben

kifejezést adott ama felfogásának, hogy a
párt, mely a marsallt 12 éven át hűsége-
sen követte, nem érdemli többé. Először
Titulescu koncentrációs kormányalakítási
kísérleténél hagyta cserben Averescu a
pártját, majd 1931 őszén a pártkongressz-
sus alkalmával megismételte ezt az el-
járását. Ugyanis a résztvevők Gogát ki-
vánták hallani. Ekkor a marsall felállott
helyéről és így szólt:

— Kérem, hallgassanak el... Itt nem
vagyunk színházban, hogy azt a színészt
hívják, aki tetszik önmagának.

Averescunak ezek a szavai kínos tá-
madást jelentettek a párt ellen.

Atanasiu végül leszögezi, hogy ilyen
körülmények között a szakítás elkerül-
hetetlen volt s hogy a pártívek nagy
többsége Gogával fog tartani.

GOGA ÚJ PÁRTJA

egyébként a legújabb jelentések szerint
alakulóban van. Ennek az új pártnak
nem Néppárt, hanem valószínűleg „Agrá-
rúrpárt” lesz a neve. Goga most tárgyal
Garofliddal, az agrárliga elnökével,
ugyanis azt tervezi, hogy csoportját egye-
síti Garoflid alakulatával.

A politika egyéb hírei

a következők:

A király ma délelőtt Luput és Potarca
volt államtitkár fogadta. Kihallgatáson.
Sokan azt következtetik ezekből az au-
dienciákból, hogy lassan-lassan mégis
csak készül a koncentrációs kormány.

Cihosky volt hadügyminiszter a sem-
mitőszéki döntés alapján a szenátus jog-
szerinti tagja lett.

A kamara ma befejezi a konverziós
törvény általános vitáját. Argetoianu e
kérdéssel kapcsolatban ma délután be-

szédet fog tartani. Holnap a szakaszon-
kinti vita kezdődik.

A király ma írja alá azt a dekrétumot,
amely a parlamentari szessziót április else-
jéig meghosszabbítja.

POLITIKAI PIKANTÉRIA.

még pedig rendkívül szellemes politikai
pikantéria az a kijelentés, amely tegnap
hangzott el a kamarában Argetoianu bel-
ügyminiszter ajkáról:

— Ha megbukom, utánam csak ember
jöhet, én!

Egy halott világ

Nincs groteszkebb és megrázóbb olvasmány, mint egy huszesztendő ujságpéldány, mint alilyent most elfogódva és hitetlenkedve forgatok a kezemben.

Ezek a betűk még a mi betűink. Mintha tegnap róttuk volna őket papírra, mondhatnánk fanyarul, még meg sem száradt rajtuk a tinta. Az ember visszaemlékezik az egyes cikkekre, emiatt letelefont a főjegyző, hogy szerkesztő ur, az ön indiszkrécioja már tulmegy minden határon, emiatt meg megharagudott a vizsgálóbíró, alig bolyintott vissza kávéházban.

Lám, itt van a Bakai-féle gyilkosság ügye. A rendőrség „nagy titokban” folytatta a nyomozást s az ujságíróknak kétségbeesett erőfeszítéseket kellett tennie, hogy valamit megtudjon. Még él a kép, milyen ravaszkodásokkal lehetett csak a bünygyi osztály főnökéből a szót kihuzni:

— De kérem kapitány ur, mi ugys tudunk mindent... csak részletek hiányoznak. Néhány adat...

— Nem mondhatok semmit... nem történt semmi...

— De ismétlem mindent tudunk... csak egy-két jelentéktelen mellékrészletre kérünk felvilágosítást...

— Hát mi az, amit tudnak?

— Nem ismerjük a gyilkosság helyét, az áldozat kilétét, a tettesek neveit, a bünygy módját, körülményeit és időpontját. Egyebekben mindent tudunk.

A nevetés, mellyel a rendőrtiszt választott, még visszacseng a fülemben. Amint visszacseng ennek a huszentendő ujságnak minden sora, minden cikke, minden oldala.

S mégis oly távoli, oly elérhetetlen, ismeretlen és ködös minden, oly valószínűtlen és fájdalmas, mint legrégibb ifjúságunk, mely talán sohasem volt. Hát valóban ez a korszak az, melyben boldogabb éveink zajlottak? Lehetetlen, lehetetlen!

Mintha a médium felébred a transz után, valamit sejt, valami rémlik neki, de mégsem hiheti, hogy alig néhány pillanattal ezelőtt még a lélek ismeretlen szféráiban ödöngött s most már itt van, a sáros és keserű földtekén.

Az első oldalon a régi B. L. Romániáról vezércikk. Aktuális a kis ország, mert a Balkánon háboru fenyeget, s ebben Bukarest nem maradhat közömbös. A bulgárok és a románok között a helyzet a végletekig feszült. Minden pillanatra eldőrdülhetnek az ágynak a fekete és kék hegyek országaiban.

„A 35 év óta önálló lett Románia területe egyharmada Magyarországnak, — írja a vezércikk. — Földje, leszámítva hegyes határidekeit, szinte egzotikusan termékeny, amit bizonyít az, hogy modern rendszerű talajjavításra eridőszert még nincs szüksége. A pénzügyi helyzet fényesnek mondható, mivel nem, hogy deficitről lehetne szó, hanem meg a bevételi többlet évenként 20—25 százalék. Ez az egyik oka, hogy állampapírjai a mostani nehéz pénzügyi helyzetben is magasabb árfolyamon vannak, mint más országoké. A román nemzeti bank is fényesen működik és nagy nyereségekkel zárja évi mérleget. Ezenkívül úgy a belföldi, mint a külföldi bankok egész sorozata működik sikeresen. Az országban pezsgő élet, szorgalmas munka és erős anyagi fejlődés megy végbe. A közjólét magas.”

Mit ír ma, husz esztendő múltán a B. L. Romániáról?

„Románia területe háromszorosa Magyarországnak. Földje egzotikusan termékeny, de mivel kétségbeesett nyomorban élnek, ámbár az ország egyes részein végrehajtották már a modern rendszerű talajjavítást. Pénzügyi helyzete drámai. Csakis deficitről lehet szó s nemhogy bevételi többlet lenne, de még a saját tisztviselőit, tanárait, tanítóit sem fizeti. Állampapírjainak jegyzési árfolyama hol alacsony, hol annyira fiktív, hogy az állam a saját értékpapírjait nem fogadja el fizetési eszköz gyanánt. A Nemzeti Bank? És a többi bankok?... Kérem, ne tessék viccelni!”

Aki husz esztendő távlatából nézi a dolgokat, az látja, hogy nem csak a határok tolódtak el, hanem az egész társadalmi élet is megrengett s ami azelőtt virágzó volt, az ma elhervadt, ami fénylett, az ma koromsötét, ami élet volt, az ma látszat, s ami rend volt, az ma agónia.

Két évtizede annak, hogy Románia a fenyegető Balkán-háborura való tekintettel, elrendelte az általános mozgósítást. „A romániai állampapírok igazgató-

KONTO X ?

sága körtáviratban értesítette Európa összes vasutait, írja a B. L., hogy Romániában a mozgósítás miatt a teher- és személyforgalom egy időre szünetelni fog.

A román hadsereg holnap kezdi el felvonulását a bolgár határ felé. A hadsereg főparancsnoka Ferdinánd trónörökös lesz.

Bukarestben tegnap óriási tüntetés volt, mivel Károly király nem akarta aláírni a mozgósítási parancsot. A háborút követelő tömeg ellen két zászlóalj katonaságot rendeltek ki, akik azonban tehetetlenek voltak a demonstrációkkal szemben. Végül a király engedett.

Mily naiv egy ilyen régi ujság. Elhiszi, hogy csupán azért tör ki egy háboru, mert 2000 vagy 3000 ember felvonul az uccán és hangoskodik.

S mily naiv volt a békebeli tömeg. Felvonult az uccán, hogy alkalmat adjon önön lemeszároltatására.

★

A brassói munkanélküliek és a hólapátolás

Sürgösen tisztázni kell a segélyezések körüli visszaéléseket

Brassó, március hó 9.

Kedden délután 5 órakor a munkanélküliek segélyező városi bizottság a brassói városházán ülést tartott. A rendkívüli értekezlet összehívását az a kinos és felháborító botrány tette szükségessé, amely hétfőn pattant ki a Hirschert-utcai segélyirodában Mazgareanu György és Weber Tamás tisztviselők visszaélései miatt.

Az ülésen megjelentek a városi tanács, a kereskedelmi kamara, a gyáriparosok és a munkanélküliek kiküldöttei, míg a munkaügyi inspektorátus nem tartotta érdemesnek azt, hogy hivatalos delegátust kiküldje erre az értekezletre. A segélyező bizottság ülése zárt ajtók mögött zajlott le. Mintha a nyilvánosság teljes kirekesztése azt dokumentálná, hogy a munkanélküliség és nyomor kizárólag ennek a bizottságnak házi ügye, amelyhez azoknak, akik 1 és 2 lejes kötelező adományokkal a segélyalapot összehozták, semmi közük sem volna. A történet után pedig ez a nagy diszkreció tartóhatatlan. Igénis szükség volna arra, hogy a bizottság és a segélyiroda munkáját az a nyilvánosság és őszinteséggel végezzék, amely a becsület és önzetlen áldozatkészség megnyilatkozásainál elengedhetetlen feltétel.

Az ülés a segélyiroda két tisztviselőjének botrányos visszaélései miatt viharosnak ígérkezett. Am a vihar mégis elmaradt. Amikor Ziske Viktor dr. mint az interim bizottság elnökének helyettese az ülést megnyitotta, Sassu dr. városi fő-tisztviselő bejelentette, hogy Mazgareanu Györgyöt és Weber Tamást a segélyiroda kötelekéből elbocsátották.

A munkanélküliek megbízottjai ekkor azt a kérdést tették fel, hogy milyen lépéseket tett a segélybizottság a két bünyös tisztviselő ellen. A válasz megdöbbenítő volt:

— A bizottságnak előbb azt kell megvizsgálnia, hogy Mazgareanu és Weber mennyi kárt okozott, mert nem igaz az, hogy annyi bont és élelmiszert tulajdonítottak volna el, mint amennyiről a lapok beszámoltak.

— Ki végzi el ezt a vizsgálatot? — kérdezték a munkanélküliek bizalmi emberei?

— Egy könyvelési szakértő.

— Az nem elég! — hangoztatták a munkanélküliek emberei. — Szükséges hogy még egy vizsgáló biztost küldjenek ki, még pedig a munkanélküliek közül.

A bizottság erre rövid tanácskozás után úgy döntött, hogy a könyvelési szakértő mellé a munkanélküliek képviselőjében Weinstein Emánuel magántisztviselőt küldik ki a Hirschert-utcai segélyiroda felülvizsgálására s amikor ezek elvégzik munkájukat és megteszik jelentésüket, a bizottság is dönt arról, hogy milyen lépéseket tegyen Mazgareanu és Weber Tamás ellen. Majd akkor! — Mintha bizony nem volna mindegy, hogy a legsötétebb és legembertelenebb nyomorban szinlődőkől mennyit loptak — amikor egyáltalán megrövidítették és meglopták őket.

A határozat kihirdetése után a bizottság egyik tagja gunyosan szólt a munkanélküliek felé:

— Akkor munka ez, hogy soha el nem készülnek vele!

— Látszik — vágta vissza a másik oldalról — hogy a munkanélküliek segélyezése körül évek óta nem volt semmiféle ellenőrzés!

Most Socol városi mérnök rukkolt elő egy interpellációval, amely mélyen megvilágítja azt a szellemet, amely kez-

Egyébként a lapból árad az a béke, melyet soha többé nem érhetünk el s a mely után mániákusan, de reménytelenül rohanunk, mint az eszeveszett a saját árnyéka után.

Husz esztendővel ezelőtt például az volt a nagy szenzáció (és erről a szenzációról hetekig cikkezett az ujság), hogy elveszett a „kövévált székely”. Ezt a székelyt néhai Cserey Jánosné született Zathureczky Emilia ásatta ki a föld alól. Amint a cikkből kiderül, egy petrifikálódott holttestről van szó.

„A halott egész teste, ruhájának színe, alakja teljesen ép állapotban volt és a kövé vált alak mindenben egy tökéletes szoborhoz hasonlított. Valószínű, hogy a Székelyföld mélyében gazdagon ömlő földgáz idézte elő a megkövesedést.”

Ezt a tetemet Csereyné a sepsiszentgyörgyi muzeumnak ajándékozta, ahonnan elveszett. Valószínűleg ellopták az osztrák atyafiak a saját gyűjteményeik

számára. Háborog is a B. L. és kulturabotrányt emleget. Egy kövévált székely van a világon, azt is kiveszik a kezéink közül.

Nos, az idő orvosolta ezt a sérelmet. Most már akad elég kövévált székely. Különösen választások idején. Amikor a csudalkozástól könnyű a megmerevedés.

★
Egy asszonyt sebesülten találtak a Cenk alján. Ez elegendő volt arra, hogy az ujság három hétig cikkezzék a dologról. A szerény rablótámadásról 18 féloldalas tudósítás jelent meg.

A huszesztendő lapszám utolsó oldalán Sebestyén Vilmos mézárasmester kért teljes tisztelettel a n. é. közönség becses pártfogását. Egy kg. marhahús 44 fillér, sertéshús 44 fillér, zsirnakvaló 52 fillér.

A n. é. közönség most szeretne csak igazán becsesen pártfogolni. Sajnos, Sebestyén ur visszavonta árajánlatát.

ra fordítsák. A városi interimár bizottság képviselői azonban bejelentették, érdeklődni fognak a munkaügyi inspektorátusnál az iránt, hogy mégis nincsen-e joga a városnak kényszermunkára kivezényelni a segélyezett munkanélkülieket.

Weinstein Emánuel ezután azt a követelést terjesztette elő, hogy adjanak már segélyt annak az 500 munkanélkülinek is, akiket felvettek a segélybizottság névsorára, de eddig még semmiféle támogatásban nem részesültek, miután — nem volt rá pénz.

— Áldozzon a város is, — mondotta a munkanélküliek delegátusa.

— Minden erdélyi nagyváros adott a munkanélküli alapra, csak éppen Brassó város vezetősége hátrított mindent a közönségre. Az interimárbizottság elnöke még a mult héten is 50.000 lejt ígért a segélyalapra abból a 300.000 lejből, amelyet a város kilátásba helyezett.

— A város megtette a magáét — mondotta Sassu dr. — Körülbelül 50.000 lejt értékű fát osztott ki a munkanélküliek között.

— Ez a fa, — mondotta Weinstein delegátus — nem tűzifa. A városnak nyakán maradt egy csomó rothadt fenyőfa és azt osztotta ki a munkanélküliek között. Ennek a teljesen értéktelen és hasznavehetetlen fának vagonját pedig 2500 lejjel számolta el.

A bizottság ülése ezzel felbe is szakadt, mert a tagok felemelkedtek a tárgyaló asztal mellől és eltávoztak. Az ülés végén Ziske Viktor dr. odafordult a munkanélküliek egyik delegátusához:

— Ami itt történik, belső ügy. Nem szükséges, hogy a nyilvánosság elé kerüljön.

Volt még az ülésnek egy másik érdek és jellemző mozzanata is. Amikor Mazgareanu és Weber tisztviselők visszaéléseiről néhány szó esett, Wagner városi tisztviselő, aki Mazgareanu visszaéléseire rájött, a bizottság ülésén a következőket adta elő:

— Folyton csak panaszok és gyanúsítások hangzanak el a segélyiroda működése ellen. De konkrét bizonyítékot eddig még nem tudtak felmutatni!

Szóval: Mazgareanu György és Weber Tamás, akiket azonnal elmozdítottak a segélyirodában viselt állásuktól — ártatlanok és hétfőn minden ok nélkül hurcolta meg szegényeket a rendőrség bünygyi osztálya. Könnyen lehetséges ez is, de akkor miért sietett éppen Wagner tisztviselő olyan gyorsan megtenni a jelentését Mazgareanu György ellen?

Erre a kérdésre szeretnénk választ kapni, ha a városi közigazgatás diszkreciója kissé engedne merev elzárkózottságából.

— fz —

Az ügyészség szabadlábra helyezte a sikkasztókat és megbélyegezte a városházát

Mazgareanu Györgyöt és Weber Tamást, a munkanélküliek segélyirodájának bünyös tisztviselőit a brassói ügyészség szabadlábra helyezték, ami óriási feltűnést keltett városszerte. A szabadlábra helyezés indoka az, hogy mindketten jómódú emberek és állandó lakhellyel bírnak, szökésüktől tehát nem kell tartaniuk.

Rendkívül érdekes azonban az ügyészségi határozatnak az a része, amely a rendőrségi vizsgálatra és a városi tanács szerezpére vonatkozik. Az ügyészség ugyanis a felháborító bünygy ártait az azzal küldötte vissza a rendőrségnek, hogy a városháza egészítse ki a vizsgálatot olyan értelemben, hogy állapítsák meg a bonokkal elkövetett visszaélést. Együttal figyelmeztetni kell az érdekelt kereske-

dőket arra, hogy élelmiszert ne adjanak ki az ellopott bonokra. Ha pedig valaki mégis ilyen bonna jelentkezik, azonnal adják át a rendőrségnek.

A városházának hivatalosan kell tudomására hozni, hogy nem vigyázott kellőképpen a bonokra, azokat nem zárták el vasszekrényben és nem végzett naponta ellenőrző vizsgálatot, ami a legteljesebb hanyagságot jelenti a bonok kiosztása körül.

A jövőben vigyázzanak jobban és a kért kiegészítés után küldjék vissza az iratokat az ügyészségre.

Elég beszédes dokumentum, amelyhez kommentár egyelőre nem szükséges.

KONTO X ?

Sztrájk a jasi egyetemen

A cuzista és zsidó diákok közösen bonyolítják le a tüntetőakciókat

Bukarest, március 9.

A jasi egyetem jogi fakultásának hallgatói tegnap az új ügyvédtörvény elleni tiltakozásuk jeléül sztrájkba léptek. A sztrájkolók a délelőtti folyamán a diákotthonban gyűltek össze, majd tüntető menetben felvonultak a város főbb utóira.

Este a joghallgatók a többi fakultások növendékeivel együttes értekezletre gyűltek össze, melyen elhatározták, hogy

a joghallgatók általános sztrájkján kívül ma a többi fakultások hallgatói is egy napos tüntető sztrájkot tartanak. Miután az ügyvédtörvényen kívül a jasi diákságnak sok általános természetű óhaja is van, melyek mindezeig teljesítetlenül maradtak az egyetemi hatóságok részéről, nincsen kizárva az, hogy az egyetem általános sztrájk következzen be.

Érdekes mozzanata a sztrájkakciónak, hogy azt a cuzista és a zsidó diákok közös megegyezéssel bonyolítják le.

A liberális párt állásfoglalása az állampolgársági törvénytervezet ellen

Bukarest, március 9.

A liberális párt végrehajtó bizottsága kedden ülést tartott, melyen elhatározták, hogy követelni fogják az egykori frontzónákban lakó parasztok adósságainak feltétlen kon-

vertálását. A párt ezenkívül kimondotta, hogy tiltakozni fog a parlamentben az új állampolgársági törvény ellen, mert véleménye szerint a Marzescu és Stelian Popescu-féle törvénnyel az állampolgársági kérdés már lezártnak tekinthető.

Teljes sebességgel összerohant két petroleumvonal

Mind a két szerelvény teljesen elpusztult. 12 vagon porrá égett. A romok és a lángok közül négy holttestet húztak elő

Bukarest, március 9.

Tegnap éjjel 12 órakor Fetesti és Hagieni állomások között a 9839-es és a 9844-es számú petroleumszállító vonatok összefutottak. Az azonnal bevezetett vizsgálat megállapította, hogy a karamból a 9839-es vonat mozdonyvezetőjének a hibájából következett be. Ugyanis Fetesti állomás előtt a szemafort tilosra állították s ezt a mozdonyvezető nem vette észre. A szembejövő vonat személyzete is hibát követett el. Ugyanis már jóelőre észrevették azt, hogy egy szerelvény rohan velük szembe, azonban ahelyett, hogy a fékeket meghúzták és a sebességet lelassították volna, valamennyien leugráltak a kocsikról s

azt minden ellenintézkedés nélkül prédájára hagyták.

Az összeütközés nyomán az egyik vonat mozdonya teljesen szétzúzódott, 12 vagon lángborult és porráégett, a többi vagonok is összeroncsolódtak. A másik mozdony is súlyosan megsérült s a szerelvényből öt kocsi elpusztult.

Az összeütközés során Urzika Ádám és Jordache Apostol fekeztek, Várna Izidor és Cristu Péter halálos sérüléseket szenvedtek. Az utóbbi kettőnek holttestét a lángokban szénné égett.

A kár sok millió lej. A 9839-es szerelvény mozdonyvezetőjét, Gradea Constantin és fűtőjét, Tomescu Miklóst őrizetbe vették.

Genfben: Csancsungban:

Genf, március 9.

A Népszövetség rendkívüli közgyűlésének főbizottságában kedden Apponyi Albert gróf magyar delegátus mondott hatalmas beszédet a távol-keleti kérdés vitájában.

— Nagy erkölcsi siker volna — mondotta Apponyi — ha a Népszövetség rendezné a japán-kinai viszályt és helyreállíthatná a békességet.

A Népszövetségnek mindenképpen hűnek kell maradnia önmagához s nem válhatnak bizonyos csoportok külpolitikájának eszközevé, mert csak ezen az úton örvendhet a népek szövetsége általános bizalmának.

Huzamos ideig senki sem vonhatja ki magát ama hatalmas erőlködés alól, melyet a genfi nemzetközi intézmény — ha akar — ki is fejthet.

Bevonult Mandzsúria új kormányzója

Amíg a Népszövetség rendkívüli közgyűlésének tanácskozásai csigalassúsággal haladnak előre, a távol Keleten keleti szívóssággal és kitartással tovább fejlődnek az események.

Legfontosabb az, hogy Puyi, a fiatal kínai excészárt, akit a japánok a független mandzsúriai köztársaság kormányzójának nyertek meg, tegnap, kedden

a legősibb kínai pompára emlékeztető káprázatos fény közepette vonult be Mandzsúria új fővárosába, Csangsunba.

A japán főparancsnokság mindent megtett a fiatal uralkodó személyes biztonságáért. Puyi vonata előtt gépfegyverekkel és kézigránátokkal megra-

Apponyi gróf tartott nagy beszédet Bevonult Mandzsúria új kormányzója

kott páncelvonat haladt, ezt pedig megfelelő távolságban őrmozdony előzte meg. A csangsunai állomáson a japán főparancsnokság és konzulátus vezetői fogadták hivatalosan Mandzsúria kormányzóját, akit a néptömeg az öt színben pompázó mandzsúri lovag alatt eggyet-erő óvációkkal üdvözölt és diadalmenetben kísért a csangsunai városházára, a melyet ideiglenes kormányzó palotává alakítottak át.

Puyi excészárt egyébként a mai napon iktatták be kormányzói méltóságába. Mandzsúria függetlenségének kikiáltása a japán kormányt súlyos helyzet elé állította, mert napról napra bizonyosabb, hogy Mandzsúria függetlenségét az érdekelt hatalmak nem fogják simán elismerni. Inukai miniszterelnök ezt a tényt a tegnapi tartott japán minisztertanácson be is ismerte. A nehézségekre való tekintettel a mikádó elnöklése alatt koronatanácsot fognak tartani, amelyen megbeszélnek azokat a módozatokat, amelyek mellett Mandzsúria önállóságának nehézségeit diplomáciai utakon sikerül elsimítani.

Sanghajnál kisebb katonai műveletek folynak. A kínaiak állítása szerint a japánok ismét támadólag lépnek fel és a 14-ik japán hadosztály partraszállt a Wusung erődtől. De a japánok is ugyanígy gyanúsítják a kínaiakat támadásokkal s ezért az ellentétes jelentések-ből nem lehet megállapítani, hogy ebben a pillanatban mi a helyzet a vitás város körül.

Újabb jelentések szerint Japán új ultimátumot adott át Kínának s abban azt követeli, hogy a kínaiak még 5 mértföldnyi távolságra vonják vissza csapataikat. Egyébként mindkét fél erősen fegyverkezik és újabb ütközetekre készül. Valószínű, hogy a hét végén, vagy a jövő hét elején a véres harcok mindkét részből megkezdődnek.

Halálos szerencsétlenség a bukaresti Riegler cukrászda előtt

A tetőről lezuhanó jégdarab agyonütött egy urinót

Bukarest, március 9.

Megdöbbenő halálos szerencsétlenség történt kedden délután Bukarestben a Calea Victoriei levő Riegler cukrászda előtt. Itt sétált Popescu kapitány felesége, amikor a cukrászda épületének tetejéről egy hatalmas jégdarab zúdult le.

A jégdarab a szerencsétlen asszony fejére esett és a szó szoros értelmében agyonütötte.

A holtan lebukó Popescu kapitányné körül pillanatok alatt óriási csődület keletkezett, úgy, hogy csak nehezen tudták elszállítani.

Nem akarnak lépre-menni a Lindbergh-gyerekek elrablói

Csak garantált rendőrmentes helyzetben hajlandók a szülőkkel az „üzletről” tárgyalni

Newyork, március 9.

A „nemzet Babyje”, Lindbergh kisfia, még mindig nem került elő s az Egyesült Államok egész területére kiterjesztett gondos és elnöklileg irányított nyomozás sem vezetett semmi eredményre. Fordulat azért történt a dologban, Lindbergh, az aggódó apa, tegnap jelentkezett a rendőrségen s arra kérte a nyomozó hatóságokat, hogy egyelőre szüniessenek be minden munkát, vonják vissza a lakása közelében elhelyezett őrszemeket és a figyelő detektívek raját, mert

újabb telefonizenelet kapott, hogy gyermekét mindaddig nem kaphatja kézhez, amíg a rablóknak tartaniuk kell a leleplezéstől.

A gyerekrablók ugyanis csak akkor hajlandók a „nemzet babyjének” kiszolgáltatásáról komolyan tárgyalni, ha semmi megtorlástól nem kell tartaniuk ad-

dig, amíg a „bussines” az amerikai üzleti szabályoknak megfelelően létre nem jön. Ha aztán megkapják a pénzüket és visszaadják a gyermeket, akkor a rendőrség szabadkezet nyer és nyomozhat utánuk úgy, ahogy akar.

A rendőrség meghallgatja és tudomásul vette Lindbergh kérését. A rendőri őrszemeket és a figyelő detektíveket elparancsolták Lindbergh lakásának a közeléből. Így most már valószínű, hogy a tárgyalások csakhamar megkezdődhetnek a szülők és a banditák megbízottja között. Lindbergh éppen ezért egy pillanatra sem hagyja el a lakását, mert nem tudja, hogy a rendes körülmények között nagyon is hivatlan, de most szíveszorongva várt „vendégek” melyik pillanatban teszik tiszteletüket, hogy alkalmat adjanak az egyezkedő tárgyalások megindítására.

Jaj, jaj, jaj már a cigányok is

Konfliktus tört ki a pesti Rádió és a cigánybandák között

Ezenül nem muzsikálnak ingyen és nem engedik díjtalanul a kávéházi közvetítést

Budapest, március 9.

Kétségtelenül ez is egyik jelensége a súlyos gazdasági válságnak, mégis, hirtedőn arról, hogy a budapesti cigányzenészek és a magyar Rádió között pénzügyi konfliktus tört ki, nem folytathatunk el valami mérsékelt mosolygást. A fizetéscsökkenések és a munkáلسztársápasztások e klasszikus éveiben valami jóízű érzés csiklandozza a nevetéstől elszokott arcainkat: lám, hát már a cigányzenészek és a magyar Rádió igazgatósága között is kitört a bérkonfliktus! Ah, hát ez már igazán az idők jele. Olyan, mint valami nagyon jellemző anekdóta!

A magyar Rádió élvezőinek kilencven százaléka bizonyára elsmorodva veszi hírül ezt a budapesti jelentést s éppen azért sietünk kijelenteni, hogy fönti mosolygásunkban nincsen parányi rosszindulat, vagy kárörvendés sem. Mi is annak a reményünknek adunk kifejezést, hogy a megszakadt tárgyalások rövidesen újra kezdődnek s az esti cigányzenére leső rádióélvezők újra gyönyörködhetnek Csikai Gyuri és a többi híres cigányprimás sajátos művészetében. Viszont nem hallgathatjuk el, hogy a tárgyalások bizony „megszakadtak”, éppen olyan komolyan megszakadtak, mint például a vasmunkások kollektív szerződésének a megújítására indított tárgyalások szoktak megszakadni néha. Hiszen éppen ez az ami mosolygást csal az emberek szájára. Hogy már a cigányzenészek is tudják, ilyen komolyan, a mai idők szellemének megfelelően, „megszakítani” a tárgyalásokat...

A magyar Rádió eddig nem fizetett semmit azoknak a cigányzenekaroknak, amelyeknek a muzsikáját valamelyik étteremből, vagy kávéházból továbbították. Sok „ingyen műsorpontot” tudott így biztosítani előfizetőinek, illetve önmagának. A mai nehéz viszonyok között azonban a cigányzenészek között is megapadt a pénz. A mai világban egyre kevesebben „rugnak bele a nagybögőbe”. Nem adhatnak tehát több ingyen muzsikát a rádióknak — határozták el a cigányzenészek — s a határozatot tudomására is hozták a Rádió igazgatóságának.

Csak hogy a Rádió igazgatósága sem

engedte olyan könnyen, hogy „elhúzzák az ó notáját”. Kijelentette, hogy véleménye szerint a cigánymuzsika közvetítéséért nem járhat semmi a zenekaroknak, hiszen a cigánybandák a kávéosokkal és étteremtulajdonosokkal kötött szerződéseik alapján muzsikálnak s bizony nem kerül külön megerőltetésükbe, hogy muzsikájukat a rádió közvetíti. Különben is kötött szerződéseiben benne van az is, hogy muzsikájukat időnkint továbbadhatják a rádiószomszág fülekre, miután ez reklám azoknak a kávéházaknak és éttermeknek, amelyekből a muzsikaszót közvetítik.

A cigányzenekarok szövetsége nem vette tudomásul a Rádió igazgatóságának az álláspontját s kiadta a parancsot, hogy „a bandák” mikrofont többet ne tartsanak meg maguk között.

A Rádió igazgatósága erre töröltette műsoráról az összes cigánymuzsikát. Így aztán a további tárgyalások meg is szakadtak, miután mindkét fél ragaszkodik az álláspontjához. A közönséget természetesen csak úgy nem kérdezték meg, mint — mondjuk — a japán-kinai konfliktus ügyében nem kérdezte meg a japán kormány a japánok tömegét. Szerencsére azonban a közvélemény ebben az ügyben nem olyan türelmes, mintha ismétcsak: mondjuk — háborúról lenne szó. A magyar rádióhallgatók tömege — így mutatják a jelek — ragaszkodik fog a cigánymuzsikához s a Rádió igazgatóságának, ha akarja, ha nem engednie kell a közvélemény parancsoló követelésének.

Törzsde

1932. március 9

Zürich (nyitás): Berlin 133.10, Amsterdam 207.80, Newyork 518.25, London 1915, Páris 20.32, Milánó 26.85, Prága 1534, Belgrád 905, Bukarest 307, Varsó 58.

KONTO X ?

KONTO X ?

MÁRCIUS 11.

A Tilea-ügy

Bár látszólag az a háborúság, amely a nemzeti parasztpárt ifjabb generációjának két tábora között zajlik, belső és még hozzá személyi ügye az illető pártnak, az igazság az, hogy tulajdonképpen elkeseredett elvi küzdelemről van szó.

A személyeken keresztül olyan principiumokért folyik a csatározás, amelyek megvalósítását várta és remélte az egész ország közvéleménye a nemzeti parasztpárt kormányzásától. És, hogy olyan nagy lett a csalódás, annak az oka — éppen az a szellem volt, amely ellen most támadásba indult a párt fiatalabb korosztályának egyik része.

Tehát bennünket is kell, hogy érdekeljen az ugynevezett Tilea-ügy, amely napról-napra jobban kinő egy pártifjuság belső ügyének keretei közül és éles fénynyalábot vet azokra a közeli időkre, amikor ez a generáció fog az ország élére kerülni és ez fogja a mi kisebb-ségi életünket és sorsunkat is befolyásolni.

Hogy miről van szó? Régi, lappangó ellentétek és elégtelenségek kerültek most napfényre,

amelyekről a nemzeti parasztpárt ifjúsági szervezetének, a Chemareának radikálisabb elemei részéről most kiadott röpirat ad bőveges felvilágosítást. Eszerint a Chemarea, amikor Goga, Goldis és Lupas kiválásának reakciójaként 1926-ban megalakult, az alapítói úgy képzeltek el a mozgalmat, hogy olyan szellemben fogják vezetni és irányítani, amely megfelelő történelmi öntudattal a mai idők nagy eszméiről és irányításáról alátámasztani, a román társadalomban szükségesé vált gyökeres reformok megvalósítása érdekében.

De mindjárt az elején kezdtek észrevenni egyesek, majd mind többen és többen, hogy a Chemarea vezetői nem elvért akarnak harcolni, talán nincsenek is elveik, hanem csak a gyors érvényesülést keresik.

Ekkor hangzott el az első kritikai szó, de a vezérek ambícióit nem lehetett többé megfékezni. És, amikor a nemzeti parasztpárt kormányra került, a Chemarea vezetői igyekeztek alaposan kiaknázni a győzelmet, a melyért

eldobtak maguktól minden idealizmust, elvet és ehelyett a barátsági kapcsolatok kiépítése és ápolása lett a programjuk.

A befutottak apró szívességekkel és előnyökkel egy kis testőrséget szerveztek maguknak, amelynek segítségével monopolizálták a szervezetet. Ez a zárt klikk nem tűrt többé semmiféle kritikát és őrizkedve ügyelt arra, hogy más ne kerülhessen a falakon belülre és még megzavarja számításait. Az anynyiszor hirdett demokratikus és alkotmányos elveket alárendelték ezek a fiatalok érvényesülési kalkulációknak.

Azután bekövetkezett Maniu váratlan viszályosulása a párt éléről, ami kínáló alkalom volt a Chemarea arriváltjainak, hogy végre nyitjanak a párt ajtaját.

Amikor az egész pártot megdöbbentette és az ország demokratikus közvéleményét is nagyon gondolkodóba ejtette Maniunk ez a súlyos elhatározása, a Chemarea kolozsvári csoportja egy meglepő tartalmú kommunikéval lépett ki a porondra, amelyben minden megbízás nélkül és tolatkodó felsőbbiséggel, arra hívta fel a párt tagjait, az öregeket, hogy őrizték meg a nyugalmaikat és csoportosuljanak a király köré. Maniuról egy szó sem volt ebben a felhívásban, amelyet dr. Tilea Viorel írt alá a Chemarea nevében.

Amikor a Mironescu-kabinet bukása után a kormányválság az alkotmányosság szempontjainak figyelmen kívül hagyásával oldódott meg, a Chemarea hasonló nevű hivatalos lapja sietett meglegedésének kifejezését adni, a Jorga-kormány kinevezése fölött.

Erre a nemzeti parasztpárt felfogásával homlokegyenest ellenkező magatartásra megmozdultak a Chemarea vidéki tagozatai, valamint a párt fiatalabb garnitúrájának azon tagjai, akik nem voltak benne a Chemareában és így vette kezdetét az ugynevezett akcionista mozgalom. Az akcionisták kiinduló pontja az volt, hogy Maniut vissza kell hozni a nemzeti parasztpárt élére és megindítsa a harcot a burkolt diktatura ellen.

Maniu visszatérésének nagyhorderejű politikai és alkotmányos konzekvenciái volna, amelyek megvalósítását az akcionisták türelmetlenül sürgették és sürgetik.

Azt, ami ezután történt, mindenki tudja. Az akcionisták felhívást bocsátottak ki, amelyben ezer fiatal erdélyi román intellektuel irt alá, a Chemarea tagjai közül is nagyon sokan, hogy Maniu hagyja ott Badacsonyt és térjen vissza a párt élére. Ugy látszik azonban, hogy Tilea és vezérkara megijedt ettől a kezdeményezéstől és a nehezen kivívott monopóliumának flagrans megsértését látta eb-

ben a megmozdulásban. És erre Tileaék olyan hadjáratot indítottak az akcionisták ellen, amelynek épületes részleteit az akcionisták külön röpirataiban tartották szükségesnek leplelteni.

A hatalmára féltékeny Tilea kémekeket és titkos rendeleket küldött ki vidékre és minden módon igyekezett megakadályozni, hogy az ezer aláírás összegyűljön a Maniu visszatérését sürgető felhíváson.

Felöltlennek, a párt érdekeire károsnak és haszonlesőnek igyekezett beállítani az egész mozgalmat, botrányra fenyegetőzött és a presszió sok ravasz fogásával próbálta meg

a nyilatkozat nyilvánosságra hozatalát megakadályozni.

Megbukott.

Maniu még ma is sokkal, de sokkal nagyobb személyiség, semhogy Tilea és társai összeesküvést szöthetnének ellene. Sokan próbálták meg már ennek a kifürkészhetetlen embernek a szilárd talapatát megingatni: Goga, Goldis, Manolescu és még régebben maga Bratianu Jonel, de mind belebuktak. Meg kellett tehát bukni Tileának is, akinek eddig mindig megbocsátották.

És most arról van szó, hogy likvidáltatják a Chemareát.

Nincs rá semmi szükség a Tilea-féle Chemareára, amelyről kiderült, hogy alig áll néhány hü csatlósból. Kiderült, hogy Tilea mindig úgy állította be magát Bukarestben, mint akinek Erdély egész román ifjúsága áll a háta mögött, Erdélyben viszont a király barátságára való hivatkozással igyekezett statisztikát keríteni érvényesülési kártyakeveréséhez. Igen, ez volt a minden áron való érvényesülés, lehetőleg a Maniu testén keresztül való érvényesülés volt a Chemarea vezetőinek minden politikai elve és koncepciója.

Meg kellett bukniok. Végérvényesen.

Bányai Ernő

Egy magyar artistanő már három hónappal ezelőtt feljelentette a vasuti panama főszereplőjét

Wurmbrand volt szenátor elegánsan kilép a zöld kocsiból

A nagy csalási manőver érdekes részletei

Bukarest, március 9.

A vacaresti fegyház nagy zöld foglyoszállító autóját megáll a törvényszéki épület előtt. Fegyveres őrök egyetlen foglyot szállítanak ki a kocsiból. Magas, előkelő külsejű ur. A kíváncsiak szinte sorfalat állanak a törvényszéki palota folyosóján.

Wurmbrand volt szenátor, az ötszázmillió lejes nagy vasuti fuvarlevél panama hőstét viszik a vizsgálóbíró elé. Az eddigi nyomozás adatai szerint a volt szenátor számlálatlan milliókat harcolt ki a vasuti vezérigazgatóságtól és a kiszivárgott hírek szerint megállapítást nyert, hogy két hónap alatt tavaly szeptember 17-től november 17-ig nem kevesebb, mint huszonkilenc millió lejt inkasszált a hamisított fuvarlevelek alapján.

KINOS JELENET A SZÁLODA ELŐCSARNOKÁBAN

Pergessük vissza a filmet három hónappal.

Az egyik előkelő bukaresti szálloda halljában játszódik le az alábbi jelenet: Egy fiatal hölgy feldult arccal szalad

le a szőnyeggel borított márványlépcsőkör. A hall telve van külföldi vendégekkel, a személyzet nesztelenül mozog és a nemzetközi szállodák ismert előkelő atmoszférájába egyszerre belesikolt egy éles rikácsoló hang:

— Panamista... panamista... sikkasztó... a híres szenátor ur... megyek a rendőrségre és vegyék tudomásul, hogy Wurmbrand ur egy félóra múlva a vacaresti fegyházba kerül.

A szálloda igazgatója kétségbeesve szalad az izgatottan rikácsoló fiatal hölgyhöz:

— De az isten szerelméért, Asszonyom, türtőztesse magát...

Izgatott vezényszavak hangzanak el a levegőben, ott van az igazgató, a szálloda egész személyzete összefutott és a vendégek, a szálloda előkelő külföldi vendégei izgatottan kérdezik egymástól, hogy mi történt. És a fiatal hölgy...

— ...nem engedem magamat kidobni... először mindenkinek a fülébe kiabálom, hogy Wurmbrand szenátor közönséges panamista... sikkasztó és megyek a rendőrségre, hogy letartóztassák.

Nagy Ilona beszél

A három hónappal ezelőtt lejátszódott kaland hősnője: Nagy Ilona budapesti artista, most itt ül szemben velem a Calea Victorián az egyik kávéházban. Megvette az összes román lapokat, melyekben megjelent a hír a nagy vasuti panama leplezéséről. A szeme izgatottan csillog, amikor beszélni kezd:

— En már három hónappal ezelőtt feljelentést tettem Wurmbrand szenátor ellen és azt hittem, hogy már akkor Vacarestbe kerül a szenátor ur, de... nem sikerült. Jó összeköttetések voltak. Ki tudott bujni a csávából. De most utolérte a bosszú. Alig várom, hogy a vizsgálóbíró elé kerüljek. Mindent el fogok mondani. Mert én tudtam, hogy a szenátor ur panamista, az íróasztala tele volt

hamis pecsétekkel és...

— Miért gyűlöli úgy a szenátor urat? Elsőtétül az arca és néhány fojtott szóban felveti a Budapestről elkerült magyar artistanő tragédiáját:

— Megismerkedtünk... és három év után egyszerűen kidobott... mintha a cselédje lettem volna... Megfenyegettem, hogy rendőrkékre adom... nevetett... én román szenátor voltam... ezt mondta és aztán ő fenyegetett meg, hogy áttétem a határon...

Egy rikkancs járja végig a kávéházat. Most jelent meg az Adevérul. Izgatott ujjakkal turkál a retikülben aprópézt után. Megveszi az újságot és mohón olvasni kezdi a vasuti panamistákról írott cikket.

Huszonnégy csomag fuvarlevél

A vasuti vezérigazgatóságtól 24 hatalmas csomagban szállították el az ügyészségre a panamára vonatkozó aktákat. De ez csak egy kis része az elszállításra váró anyagoknak. A hivatalos felnyitja az első csomagot. Fuvarleveleket tartalmaz az egész szállítmány.

Három jegyző szortirozza az anyagot. Az első csoportba kerülnek a hamisított fuvarlevelek.

A panamisták egész egyszerűen kijavították a fuvardíj számítását, megnagyobbitották az összeget, hogy ily módon a vasuti szabályzat szerint a „tévésen” számított fuvardíj különbözetet visszaköveteljék a vasuttól.

Egy másik íróasztalon válogatják össze azokat a fuvarleveleket, amelyekeken semmit sem változtattak a panamisták. Ezeket a fuvardíj szabályszerűen van kiszámítva, azonban a vezérigazgatóság hivatalnokai mégis úgy találták, hogy téves a kiszámítás és fuvarlevelekként három-négy ezer lejelet térítettek vissza...

A vasuti vezérigazgatóságon az új tábornok-vezérigazgató működése óta ez az első felfedezett panama. A tábornok korán reggel bent van már a hivatalban és saját maga vezeti a házi vizsgálatot.

— Valóságos bünszervezet volt itt kérem — mondja az egyik tisztviselő. — Volt egy rendelet, mely szerint három-ezer lejnél magasabb összegről a vezérigazgatónak kellett aláírni a kiutalást. Már most a panamisták úgy dolgoztak, hogy a kiutalást 2900 lejről állították ki és másnap egy újabb kiutaló levéllel fizették ki a különbözetet.

A kiutalt összeg sohasem volt magasabb háromezer lejnél, de ezzel szemben naponta husz-huszonöt ilyen hamis kiutalás történt.

Egy másik hivatalnok ezeket mondja: — Amikor a vezérigazgató arról értesült, hogy hibásan felszámított fuvardíj címén sok milliót kell visszatéríteni a vasuti főpénztárnak, a vezérigazgatóság körlevelben tett szemrehányást a vidéki kirendeltségeknek, hogy milyen hibásan és felületesen manipulálják a fuvarleveleket. Ezt a körlevelet szétküldték, de a mikor a következő hónapban sem csökkent a visszatérített „hibásan felszámított” fuvardíj, a vezérigazgatóság megismételte a körlevelet és kilátásba helyezte, hogy a hibásan számoló tisztviselőt elmozdítják állásából. Még akkor senki sem sejtette, hogy itt Bukarestben történik a manipuláció...

ÖSSZEVÁSÁROLT FUVAR-LEVELEK

Az egyik fuvardíj visszatérítő vállalat ügynöke diktálja:

Azért mert valaki cigány-eredetű, nem lehet felmondás nélkül elbocsátani

Nagyvárad, március 9.

Érdekes ügyben mondotta ki végső fokon a döntést a munkaügyi minisztérium.

Még néhány hónappal ezelőtt történt, hogy özvegy Nagy Imréné, aki Nagyváradon a Szaniszló-utca 10. szám alatt lakik, szakácsnét fogadott. A szakácsné munkába is állott és rendszeren végezte feladatát, amikor két nap múlva özv. Nagy Imréné megtudta róla, hogy cigányeredetű.

Nagy Imréné azonnal elbocsátotta állásából a szakácsnét, aki erre az iparhatósághoz fordult, kérve, hogy két heti felmondást állapítson meg részére. Az iparhatóság a szakácsné két hetét el is ismerte, Nagy Imréné azonban nem akarta az ítéletet tudomásul venni és felebbezett a munkaügyi inspektorátushoz. Az inspektorátus az iparhatóság álláspontjára helyezkedett és kötelezte özvegy Nagy Imrénét a két hétre járó bér megfizetésére. A csökönyös háziasszony még ekkor sem akart fizetni és tovább felebbezett Bukarestbe, a munkaügyi minisztériumhoz.

Ma érkezett le a minisztérium döntése, amely jóváhagyja az első két fórum ítéletét és kimondja indokolásában, hogy azért, mert valaki cigány, éppúgy megilleti a munkatörvény védelme, mint bármely más nemzetiségű.

A kényes és ugy látszik, erősen konzervatív özvegy, Nagy Imréné, ezután — ha beletudni nem is, de fizetni most már kénytelen.

ASTRA (Apolló) MOZGÓ BRASSÓ

Ma szerdán és holnap csütörtökön fut még

„A bál”

című nagyszerű filmből hozat Főszerepben: Lucie Mannheim, Dolly Haas és Reinhold Schünzel.

JÖN: „KONTO X”

Főszerepben: Felix Bressart, Margot Walter és Hermann Thimig.

KACKES SÜTEMÉNY KÉRJEN MINDENÜTT VEKNI KENYÉR

Hírek

HALLÓ, ITT RÁDIÓ

B. L.

SPEAKER: Tomcsa Sándor

Megnyugtatósul:

Adathalmaz, hogy mégis
eljön a tavasz!

Csak most láttam, hogy milyen felületesek az emberek és mennyire a megszokás, a tapasztalat befolyása alatt állnak.

Itt van például az ügy ezzel a tavasszal.

Az emberek szokva voltak ahhoz, hogy programmszerűen menjen a dolog. Valahogy így:

Februárban a szél háborus híreket hozott... Medve koma Gyertyaszentelőkor nem ment vissza a barlangjába, hanem az ifjú trónkövetelő ultimátumát átadta az zsarnok és kegyetlen Telkíráltnak és Jégtörő Mátyás átpártolt az ifjú Herceghez. Február közepén befutottak hóvirág formájában a győzelmes előnyomulás hírei és március első felében kis kék ibolya-patrullok orozkodtak be a városokba. Utánuk nemsokára jött a fák derékhadja zöldes-barna uniformisban barbak-gombokkal — mellettük vidám indulót doboltak a patakok — és végén bevonult a Nagy Hódító, teljes pompával. A madarak légiflottája kerengett a feje felett, csodálatos loopingokat csinálva. Aeolus édesen fújta a győzelmi harsónákat, napsugár lován ült és az ut két oldalán a díszbe öltözött orgonák szerelmesen pillantottak fel rá és a negyedik emeleten Bőr Manó kitárta az ablakot, elfelejtette, hogy holnap hivatalvizsgálat lesz és azt mondta Bőrnének: „Licskám, itt a tavasz!” És sóhajtott Bőr Manó és végigsimított kopasz fején és mosolygott és valami, csak általa hallott melódia taktusát verte az ablakfáján... Bőr Manó — a gyomor súlydésével.

Most a tél makacsul tartja magát. Még az első állásból sem vonult vissza. Hírek nincsenek és patrullok sem. És a Nagy Hódító nem várják a rajongó orgonabokrok és a negyedik emeleten Bőr náthás és prűszköl és rosszkedvű — pedig hivatalvizsgálat sincs — és a feleséget azzal székálja, hogy már tavasz sem lesz és hogy ennek is az asszonyok az okai.

Mármint, hogy nem lesz tavasz?! Dehogy nem kérem! Minden jel arra vall. Az a kis jég, meg hó? Meg az a kis dermesztő szél? Ezek kétségtelenül befolyásolják a diagnózist, de ezeken túl kell nézni. A dolgok és események mélyére. Bele a lényegbe. Ott feszül mindenbe a tavasz. Tessék elhinni a napokban robanni fog.

És ha valaki nem hisz és csak az orrát lógatja bele a tagadhatatlan — méteres hóba, annak felsorolom a tavasz közeli megérkezésének egy pár csálhatatlan tünetét.

Magyar Falu-Est március 13-án, vasárnap este 8 órakor a brassói Iparegyetben. Legyen mindenki ott!

Izléses jól szabott

ruhákat
készít

Tellmann Béla

uriszauósága

BRASSÓ, LOPIAC 12.

Aresésekhöz alkalmazkodva

mérsékelt árak

A központi hitelroda tagja.

A magyar regényirodalom szenzációja

Szabó Dezső

Megered az eső

című regénye. — Az „ELSODORT FALU” folytatása. — Ára 163 Lei. Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában.

1. Itt van például a prēm a félkahátomon. 28-ban vettem s akkor a szücs jó telet garantált. És ma reggel csak hosszszas, konok és kitartó kutatás után tudtam még egy szál szőrt felfedezni rajta. Holnap minden bizonnyal lehull az is és vége az ötödik télnek. Tehát: csak egy szőrszál hijsa.

2. A kormány az az elszánt határozata hogy az állami erdőkből tűzifával fogja támogatni a munkanélkülieket. Tehát rövidesen hóhull... Ajaj: ez rosz! Vissza az egész. A kormány eme nemes áldozatkészsége, legfeljebb a jövő tavasz bizonyítéka!

3. Egy barátom panaszkolt: nem tudja, hogy a feleségének mi a baja: tegnap váratlanul összeesett.

En tudom.

Egy asszony tavasszal összeesik, hogy nyáron a Balatonnál mossák fel.

4. Gőz Frinéz összeveszett a si-partnerével. Ma egy teniszbajnokkal láttam.

5. A muziknak is kezd nem menni.

6. Egy ismerősöm visszaküldte a szveteremet, melyet karácsony előtt kért el — egy délutánra.

7. A szabóm perelni akar egy nyári ruháért.

8. Egy hölgy epeömlést kapott egy divatáru-üzlet kirakata előtt.

9. Egy férjet megütött a guta egy női divatáru-üzlet — számlája előtt.

10. Tegnap megittam az első langyos pohár sört és tegnapelőtt három szál virágot vittem egy hölgynek, á: 25 lej.

Na jöjjön is már az a tavasz!

— Ötven százalékos csökkentést kérnek a nagyváradi városi házak bérlői. Nagyváradról jelentik: A nagyváradi városi házak bérlői ma küldöttséget menesztettek a polgármesterhez, akitől a lakás- és üzemtérbelet ötven százalékos csökkentését kérték. Miután kérésüket nem teljesítették, valamennyien felmondtak. A város a felmondások következtében ötmillió lej bérösszegetől esik el.

— Marosmegyei hírek. Marosvásárhelyről jelentik: Muresan Dumitru gyerogyóvárhelyi famunkás szánon fát fuvarozott egy hegyről. Az uton a szán felborult és maga alá temette a szerencsétlen embert, aki háterincét eltörte és szörnyet halt. — Tizennégy marosvásárhelyi péket öt-öt ezer lejre büntettek, mert nem ragasztottak bélyeget a kenyérre. A pénzügyigazgatóság a jövő héten megkezdte a múlt évi nyugdíjhátralekők kifizetését. — Mezösámszon községben Buzzeu Gergely görögkeleti pap istállója és háza elégett. A kár hetven ezer lej. — A marosvásárhelyi kereskedők vasárnap gyűlést tartanak, amelyen a tulmagas patenta-fixa ellen tiltakoznak.

— Nagyváradon is terjed az influenza. Nagyváradról jelentik: Az egészségügyi hatóságok ma bezáratták a Tisza Kálmán téri leánylyceumot, amelynek növendékei közül mintegy nyolcven százaléka influenzában fekszik. Értésülésünk szerint a napokban még több más iskola bezárására is sor kerül.

— Elítélt kommunisták. Temesvárról jelentik: A temesvári törvényszék ma mondott ítéletet Hirsch Sándornak és társainak bűnperében, kiket azzal vádoltak, hogy május elseje előtt kommunista röpiratokat sokszorosítottak és terjesztettek. A törvényszék Hirsch Sándort 1 évi, Klein Juliát 6 havi, Ugropezt Matildot 2 havi és Sageta Danicát 3 havi elzárásra ítélte. Hirsch Sándornét és Deutsch Zsuzsát a vád és következményei alól felmentette.

— Nagyváradon utcaseprőnek is elmenének a városi nyugdíjasok. Nagyváradról jelentik: A városi nyugdíjasok ma küldöttséget menesztettek Sofroni polgármesterhez, akitől kérték, vegye fel őket a munkanélküliek listájára és vagy segílyt adjon nekik, vagy pedig alkalmazza őket utcaseprőknek, miután hónapok óta nem kapták meg illetményeiket és éhhalál előtt állanak. A polgármester egyik kérésüket sem teljesítette — ígéretét azonban tett nekik.

1932. III. 13. vasárnap d. e. fél 11 órakor az Izr. Hitközség dísztermében. (Str. Orfaiilor 33.)

Dr. Manfred Reifer (Cernăuți) kamarai képviselő és Prof. Julian Silberbusch előadásai.

„A zsidóság helyzete”

cimen.

A belépés díjtalan.

Kereskedők, szűcsök és kalaposok figyelmébe!

Külföldi nyers és kidolgozott

báránbőrök

Divatos kalapok minden minőségben napi-árakon alul.

Heinrich Práger cégnél.
Bukarest, Strada Carol I. 22.

TAVASZI ELÉGIA

Márciusban, tavasz fete,
A rét golyáhirrel tele...
Be szép kis virágok ezek,
Rajtuk gyémántharmon rezeg.
Kelyhükön kis méh lanyázik,
Mégis van, ki tőle fázik,
Kinek jókedvét elrontja,
Hogyha szírméit kibontja!

Iksz ur egy rálásszobában,
Tőpreng és számol javában,
Mert kell a pénz ezer helyre,
Husra, sóra, fára, tejre!
Palatábla a jóskának,
Számtanírka Lajoskának,
Nadrágocska Ferikének,
Kötényecske Terikének!
Iskolába Margit, Etel,
Mezilláb csak nem mehet el?
Hát a Sári, hát a Mári,
Hát a Laci, Pityu, Klári?

S im egyszerre a szobába,
Lihegve beront a bába,
Rém ki van magából kelve,
Sebesen pörög a nyelve:
Ikreket szült kedves neje!
Iksz urnak lekonyul feje
S mikor fojtva, lopva, tilkon,
Tulesik egy szörnyű szitkon,
Igy szól: Rossz ember lehetek,
Ilabár erről nem tehetek,
Tudja az ég, mi van velem,
A golyáhirrt nem kedvelem!

NEMES FERENC

— A brassói munkanélküli segélyakciónál előfordult sajnálatos visszaélésekről írott tudósításainkban tévesen szerepel Wagner tanácsos. Nevezett Wagner nem tanácsos, hanem városi tisztviselő. A visszaéléseket elkövető Mazgareanu nevével kapcsolatban esetleg felmerülhet a tévedések elkerülése végett megállapítjuk, hogy ez a Mazgareanu, akit a munkügyi felügyelőségtől protezsztáltak be a városba, nem azonos Mazgareanu Bujor városi mérnökkel, akinek még csak nem is rokona a bűnös utra tévedett tisztviselő.

— A félmilliárdos CFR-panama. Bukarestből jelentik: Az ötszázmillió vasuti panamával kapcsolatosán buzzgón folyik a nyomozás. Az ügyészség ma a visszaélésekkel kapcsolatban őrizetbe vette Goldstein Izrael bukaresti lakost, valamint országos körözést adott ki három ügynök ellen. A bukaresti lapok támadják a vasutigazgatóságot, mely állítólag a panama-per magasabbhrngu vádlottjait tisztázni akarja.

* LIANE HAID világsikerű filmjüdonságának premierjét óriási érdeklődés előzi meg „Kalandos kimenő” a címe annak a nagyszerű zenéjű, aranyhumoru, nagyszerű énekes táncos, vidám filmoperettnek, amelyben Liane Haid minden eddigi sikerét felülmúlja. A Modern Mozgó ünnepélyes keretek között, a héten mutatja be a „Kalandos kimenőt.”

* MŰVÉSZI PRODUKCIÓKAT nyújt a brassói Európa-Bar műsora, ahol minden este Váradi Aladár ismert humorista és Merey Nelli előadóművésznő, a többi elsőrendű számokkal karöltve, két órán át állandó derűt, ségben tartja a közönséget. Fredi, a világhírű német dobos, Páris és Berlin után most Brassó közönségét ragadja el utánozhatatlan mókáival. Az Európa-Bar műsorát érdemes megnézni.

FELHÍVÁS

Önnbájukon kívül munka- és kereset nélkül maradt és így a legrettenetesebb nyomorral küzdő testvéreink felségélyezésére érdekében több ízben felkértük már Brassó város és megye magyar lakóit, hogy adományaikkal siessenek a szerencsétlenek támogatására. Sajnálatos kell megállapítanunk, hogy felhívásaink eddig nagyon kevés eredménnyel jártak. Minthogy a segélyek kiosztására tervb. vett idő, husvét, közeledik, és nekünk még ugyszólván semmi sem áll rendelkezésünkre, hogy szálanomra méltó helyzetben levő testvéreinknek segítséget nyújthassunk, újólág felkérjük azokat, akiknek még jutott egy falat, osszák meg azt azokkal, akik már hónapok óta nélkülöznek. Siessen mindenki és juttassa adományát Szabó Béni képviselőhöz, pártunk alelnökéhez, (Brassó, Károly király-utca 28.), aki a segélyakció levezetését volt szíves vállalni.

Mindannyiunknak szent kötelessége áldozatot hozni abból a kevésből is, amink van, mert nem tűrhetjük, hogy nyomorgó testvéreink hitványul elpusztuljanak.

Testvéri üdvözléssel:

Az Országos Magyar Párt Brassói Tagozata:

Szele Béla dr.
elnök.

Debreczy Béla dr.
főtitkár.

— BIGAMIA MIATT LETARTÓZTATTAK EGY TEMESVÁRI FODRASZMESTERT. Temesvárról jelentik: Évek óta tartó családi háboruskodásra tett pontot most a temesvári törvényszék ügyészsége, Gambach Miklós gyárvárosi fodrászmester letartóztatásával. Gambach és Julia neví leánya, aki Jó Péter hentesmester felesége, hosszú idő óta elcsúszott viszonyban vannak egymással. Jó Péter néhánnyal ezelőtt feljelentette apját és azzal vádolta, hogy bigámiát követett el, amikor az elmúlt évben Magyarországon újra megnősült. A vizsgálat során a rendőrség megállapította, hogy Gambach 1912-ben Steiner Borbálát vette feleségül, de az anyakönyvben semmi nyoma sincsen annak, hogy törvény szerint el is vált volna tőle. A bigámiával vádolt fodrászmester azzal védekezett, hogy a háboru alatt egy ügyvéd beadta a válókeresetet és át is adta neki később a bírói ítélet másolatát, amelyet azonban elveszített. A rendőrség Gambach védekezését nem fogadta el és átadta az ügyészségnek, ahol kihallgatása után bigamia miatt vizsgálati fogságba helyezték.

Külföldi humor

ŐSZINTESÉG

— Mondd meg, pajtás, de őszintén: mennyi adót fizetsz voltaképpen?

— A felét... (Notenkraker.)

ZSEBMETSZÖK

— Mi az, pajtás, te divatlapot tanulmányozol? Mi köze annak a mi mesterségünkhez?

— Na hallod! Ha eredményesen akarok működni, csak kell tudnom, hogy ennel a folyton változó divatnál hol viselik a zsebeket. (Lustige Blätter.)

AZ ELVESZETT EMBER

— Biztos ur, kérem, a férjem eltűnt hazulról.

— Vagy valami különös ismertetőjele?

— Igen: egy papucssarok lenyomata a homlokán. (Frou-Frou)

GYÖNGE TAPLALKOZÁS

— Csodálatos, milyen sovány legény ez a kerékpárban.

— Nem is olyan csodálatos, hiszen mindegyre csak a kilométereket falja. (Herold.)

M. NEUMANN R. T.

KIRALYI UDVARI SZALLITÓ

BRASSÓ, KOLOSTOR-UTCA 17

MEGNYITOTTA

NŐI MÉRTÉKSZABÓSÁGÁT
ÉS NŐIKALAP OSZTÁLYÁT

A KÜLFÖLD LEGSZAMOTTEVOBB DIVATKREACIÓI KÜLÖN
E CÉLRA BERENDEZETT TERMÉINKBEN
MEGTEKINTHETŐK

Időjárásjelentés. Budapestról távira tozzák: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint változó, szeles idő, hősülendés, helyenként csapadék és hó várható.

EMINESCU ÖSSZES VERSEI MAGYARUL. Tudósítónk jelenti: Néhány héttel ezelőtt részletesen megírtuk, hogy kolozsvári román intellektuellek kezdeményezésére mozgalom indult meg az Erdélyben élő összes népek kulturmunkásainak összefogása, valamint a közös kulturális kapcsolatok kiépítése és ápolása érdekében. Ennek a célnak az elérésére meg is alakult a Pallas nevű művészeti és irodalmi társaság, amelynek első tényleges vezetője az lesz, hogy kidjaja Eminescu Mihálynak, a legnagyobb román költőnek összes verseit, magyarul. A fordítást Kibédi Sándor, az ismert nevű erdélyi magyar poeta végzi, aki munkájával már annyira jutott, hogy az első magyar Eminescu-könyv huszvétra meg fog jelenni.

AZ ILYEN HÁZIGAZDAT IS LÁMPÁS-SAL KELL KERESNI. Tudósítónk jelenti: A kolozsvári lakászsora történetében hallatlan és igazán egyedülálló eset történt a napokban. Gerdán János csizmadia mester, akinek saját háza van a Julius Caesar-utca 32. sz. alatt, imponáló és követésre méltó gesztussal sietett két lakójának a segítségére. A háztulajdonos észrevette, hogy a lakói, ha nem is munkanélküliek, de alig keresik meg ma a btevéő falatjukat és erre anélkül, hogy beárta volna, amíg azok majd szólnak, január hónapra elengedte nekik a házár felét, február és márciusra pedig az egész lakbért. A két boldog lakó: Széán Augustin és Punguez János, csak nehezen akarta elhinni, hogy a mai világban ilyen házigazdák is akadnak. Mellette: akad. Egyes számban.

Csikban nem valószínű azzal az adópréssal, hogy elfogadják. Csikszereből jelenti: A negyesszerte nagy erővel megindult adókievetések újból felnyitották a panasz és az elkeseredés zsilipeit. Általában megállapítható, hogy csökkenésekről szó sincs, ellenkezőleg az újonnan bevezetett „patenta-fixa” révén mindenütt emelkednek, ahol csak lehet. Az ügyvédek sorában is nagy a panasz, s ez a panasz főképpen arra vonatkozik, hogy a kisebbségi ügyvédeknek külön adót is kell fizetniük azért, hogy véletlenül kisebbségi. Vasu Sándor dr. ügyvéd például, aki két irnokkal és egy ügyvédi jelöllettel dolgozik, 100 ezer lej jövedelem után rótták ki az adót, míg Ábrahám József ügyvéd, aki egyetlen gépirónó segítségével bonyolítja le ügyvédi irodája megcsapant forgalmát, 150 ezer lej jövedelem után adózták meg. Negrca János két irnokkal dolgozó állami ügyvédnél a megállapított jövedelem évi 40 ezer lej, míg dr. Tauber Józsefnél, aki már évek óta nem folytat praxist, csak éppen nem

töröltette magát az ügyvédi kamara tagjai sorából, 48 ezer lej a megállapított jövedelem.

Pilsudszky Kairóba érkezett. Alexandriából jelenti: Pilsudszky, lengyel hadügyminiszter tegnap, orvosai és szárnysegéde kíséretében, a „Románia” hajón Alexandriába érkezett. A marsall még a délután folyamán különvonaton továbbutazott Kairóba.

Árvízveszedelem Csikban. Csikszereből jelenti: Az erős fagyot Csikban hirtelen váltotta fel az olvadás. Hétfőn esni kezdett az eső, ami később hóra fordult ugyan, de az olvadás állandósult. Az alacsonyabb fekvésű mezők viz alatt vannak. Tartani lehet a legkomolyabb árvízveszedelemtől, ha az olvadás ebben a tempóban halad tovább.

VALÁSI STATISZTIKA. Mint az egyes európai államok statisztikái bizonyítják, a válások száma ijesztő mértékben szaporodik. Az élen Ausztria halad, ahol a háború előtti idők válsási koefficiense 114-ről 89,6-ra emelkedett. Németországban 27,9-ről 61,5-re, Svájcban pedig 41,4-ről 67,5-re szállt föl. A legkevesebb válás azelőtt Angliában történt, ahol a háború előtt a koefficiens 1,6 volt. Jelenleg 8,6. Belgiumban a válások száma megkétszereződött. Luxemburgban pedig megháromszorozódott.

A csonttollu madár. Nagyszebenből tudatja Schumann Antalné urnő, hogy a Bánáiban, Perjámoson, ahol az ősszel tartózkodott, november közepén látták a parkban három csonttollu madarat, a B. L. által leírt alakut és tollazatát. Rend szeresen a galagonyafákra szálltak és annak a magvait ették, s aztán vadul elrepültek.

Magyar egyetemi tanár előadása Genfben a magyar művészetről. Genfből jelenti: Ybl Erwin, miniszteri osztálytanácsos, egyetemi magántanár, az ismert műtörténész Genf város muzeumának, valamint az itteni nagyhirű egyetemnek meghívására tegnap két előadást tartott az említett tudományos intézetekben. Az egyetemen a tradíciók szerint, saját szaktárgyából merítette témáját és az olasz szobrászatról beszélt, Donatello páduai működéséről. Az előadást Gielly professzor vezette be, aki a nagyszámu tiszta intellektuellekből álló hallgatóság előtt ismerlette a magyar művészeti tudományos működését. Este a legváltozatosabb és leglelkesebb közönség gyűlt össze a muzeumban tartott előadásra. Eljött az itteni magyar delegáció és követség is teljes számban Apponyi Albert gróffal, Tanczos Gábor tábornokkal, Masirevich Constantin és Hevesy Pál fődelegátusokkal és Pelényi János követtel az élükön.

Az előadás tárgya a magyar művészet fejlődésének ismertetése volt.

HARSÁNYI ZSOLT: AZ ÜSTÖKÖS. (Regény.) Petőfi Sándor tündöklése és halála olyan, mint egy bűvös magyar mese. Az üstökös felrohant az égre, hogy bevigátsa a magyar éjszakát. Fellobogott, de nem hullt le a világűrbe, most már, mint álló csillag ragyog a halhatatlanságban. Azt az utat, melyet az üstökös 1822-től 1849-ig befutott, írta meg Harsányi Zsolt. A két kötet ára fűzve 120 lej, kötve 180 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

Erős, vérbő, kövér emberek számára a természetes „Ferenc József” keserűviz naponta való ivása a legkisebb erőlködés nélkül könnyű és rendes bél-működést biztosít. Számos szakorvosi jelentés bizonyítja, hogy a Ferenc József viz szív- és idegbajosoknak, vese- és cukorbetegeknek, valamint köszvényben és csuszban szenvedőknek is nagyon jól tesz a ezért méltán megérdemli a legmelegebb ajánlást. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Összeverekedett két csiki állami pedagógus. Csikszereből jelenti: Érdekes ügyben tartott tárgyalást hétfőn a csikszerebői törvényszék. A vádlott Stefanescu Miklós csikszentmihályi tanító volt, aki a vád szerint az elmúlt őszön egy elverte egy bűtli kollégáját. Bocskor Ferencné, ügyellett Oprea Máriát, hogy az napokig nyomta az ágyát. A vádlott beismerte a terhére rótt vétkeit, de mentéséül hozta fel, hogy Bocskorné uratól kísérve berontott hozzá az iskolaterembe és ott a gyermekek előtt a sértegetések özönét vágta hozzá, majd a könnyebben mozgatható iskolatárgyakat is feléje dobálta. Így aztán elvesztette higgadtágát s elégtételt vett magának a házártsos asszonyon. A tanuk mindent igazoltak, amit úgy az egyik, mint a másik fél állított. A bíróság az ítélet kihirdetését elnapolta.

AKI HUSZONÖT ÉVIG ÉLT EGY JACHTON. Az angol Swans Charles, aki nemrég halt meg az ausztráliai Aucklandban, különös életet élt. Fiatalkorában ügyvéd volt, de nem tudva megbarátkozni hivatalával, harmincéves korában Ausztráliába vándorolt ki, ahol Auckland mellett gazdaságot bérelt. Néhány évig kertészkedett, majd jachtot vásárolt, feleségét Aucklandban hagyva, a hajóra költözött, amelyet csak akkor hagyott el, amikor élelmiszere volt szüksége. Így élt huszonöt évig, haláláig. Végredeleiben óriási vagyonából kórházakra és egyéb jóléti intézményekre tekintélyes összeget hagyott.

Reggeli és uzsonna Ovomaltine nélkül nem lehet teljes.

*** HALALOS FAJDAIMAKAT szüntette meg a legradikálisabban Amerika 13 millió betegénél a „Sloan's Liniment.”** Ez a világhírű gyógyszer azonnal megszüntet minden fájdalmat a tagokban és csuklókban, az ilyen gyulladásoos testrészek gyógyulását siettet, ha e gyógyszerrel bekeni. Különösen reumások használják biztos eredménnyel. Más fájdalmaknál is pl. a nyakszirt, vállak, kézcsuklókban előforduló nyilalások, ugy-szintén a hidegtől megmerevedett fájó tagoknál, zuzódásoknál, hámlásnál a „Sloan's Liniment” páratlan biztonsággal gyógyít. (be)

A TORDAI NYUGDIJASOK KÖVETE-LESEL Tordai tudósítónk jelenti: A tordai aranyosvármegyei nyugdíjgyesület tagjai Tordán, a református iskolában gyűlést tartottak és az egyesület halottainak elporentálása, a múlt évi működés ismertetése után, beható vita után, a következő határozatot hozták: A kormány vegye revízió alá az összes eddig hozott nyugdíjtörvényeket és azoknak hatálytalansítása mellett hozzon új törvényt, amely biztosítsa a tisztviselőnek azt a jogát, hogy fizetését a nyugdíj kiutalásáig felvehesse. A nyugdíjakat minden hónap elsőjén pontosan és hiány nélkül fizessék ki. A központi nyugdíjnyvtár tisztviselőinek felét sorsolás útján nyugdíjasokból jelöljék ki és a sorsolás eredményét hozzák nyilvánosságra. A nyugdíjnyvtár zárszámadásait minden év végén közöljék a vármegyei nyugdíjgyesületek vezetőségével.

*** MINDIG FEHÉR FOGAI LESZNEK,** ha állandóan Chlorodont fogkrémet használ (tubusa Lei 20.— és Lei 32.—), a praktikus Chlorodont fogkefe (különlegesen vágott) egyidejű alkalmazásával. Próbá meggyőző. (be)

KÉTSZÁZ DARAB TUZKÖVET FOG-LALTAK LE EGY BRASSÓI KERESKEDŐ-NEL. Ez alatt a cím alatt a brassói rendőrségtől kapott információ alapján beszámoltunk tegnap arról, hogy a rendőrség házkutatást tartott egy Erdélyi nevű brassói kereskedő lakásán, ahol kétszáz darab tűzkövet foglaltak le. Ma bent járt szerkesztőségünkben Erdélyi és annak közlésére kért felbennünket, hogy tényleg tettek ellene alaptalan feljelentést a rendőrségen, tartottak is nála házkutatást, de egyetlenegy tűzkövet sem találtak és foglaltak le. Kihallgatása után ilyenformán Erdélyit szabadon is bocsátották.

*** „A ZSIDÓSÁG HELYZETE”** címen dr. Manfred Reifer, kamarai képviselő, a Romániai Zsidó Párt egyik kimagasló vezetője és Prof. Julian Silberbusch, a Brassóban is élőnyösen ismert előadó és újságíró folyó hó 13. án, vasárnap délelőtt fél 11 órai kezdettel az Izraelita Hitközség disztermében, (Str. Orfanilor 33.), igen érdekesnek ígérkező előadást tartanak. Az előadás iránt Brassó zsidóságának összes köreiben élénk érdeklődés nyilvánul meg. (be)

DECSEY ZOLTÁN:

143

A SIRO VÁROS

XVI

A Főutcán Kolumbánnal találkozok.
Oh hogy várta ezt a találkozást és hogy
bril most nekij...
— Öreg csatár, napok óta kereslek...
Végre megtaláltalak. Együtt vagyunk. És
most már nem szaladsz el tőlem?
— Mi az, Pista, mi történt veled? Mire
ez a nagy felbuzdulás...
— Barátom, mi történt velem? Ha azt
ilyen röviden el lehetne mondani... Majd
lesz idő rá később... Elégedj most meg
annyival, hogy utálok az életet...
Tehát jössz velem a frontra és utána...
— Utána? Igen, Ausztráliába!
A fű egészen felvillanyozódott.
— Ez már derék! Így szeretlek! Hát
akkor holnap reggel már indulunk.
Gyerünk a hadtestre, ott elintézzük a
beosztásokat. Egy napra jöttem be, be-
szerzés, tudod, reggel vissza kell tér-
nem. Bélian vagyunk, de talán holnap
már menetelünk is tovább. Margittalva
felé. Ahol a télen voltunk...
— De most nem térünk vissza...
— Nem, barátom! Most már csak előre
megyünk! Kutyakomédiát nem ját-
szunk! Azt halljuk, hogy mások azt
akarnak játszani velünk. Hogy visszavo-
nulásra gondolnak, s már tárgyalnak is
rőla. De csak próbálják meg. Akkor ez a
fégyver ellenük fordul és a hitvány pe-
repütt szaladion a világ végéig!
Már a kávéházban ültek és olyan szen-
vedélyes hévvel beszélgettek, mintha
évek óta nem látták volna egymást.
— Tehát holnap reggel, töltsd az éjsza-
kát nálam, hogy még véletlenségből se
veszítsük el egymást.
— Rendben van...
— És várj csak... Mielőtt kimennék...
Mégis nagy dolog ez. Nincs valami elin-
tézni valóm?... Hogy nyugodtan mehes-
sek az orrom után ne gátoljon semmi.
— Ugyan, mit törődsz azzal, amit ma-
gad mögött hagysz? Kutyakomédia!
Pista elgondolkodik, majd felkiált.
— Hón, barátom! Még van egy elin-
tézni valóm! Segítesz benne, pajtás? Jó.

hogy eszembe jutott.

— Segítek, hogyne segítenék! Hát
te nem segítettél-e azon az éjszakán?
— Szó se essék róla, pajtás.
— És most Pistának Ági úgye jutott az
eszébe. Elmondotta Kolumbánnak az
egész esetet. A kis ember szörnyen fel-
háborodott.
— A disznó... Agyon kell verni az
ilyen gazembert...
— Agyonütni, az is jó. De talán ke-
vésebb drasztikus eszközzel is célt
érünk.
— Az ilyet legjobb rögtön elintézni.
Azon melegeben. Gyerünk!
— Helyes, Gyerünk a Téhány-sorra.

A Malomárok medre összeszorul és egy
kis fapalló viz át rajta. Az árok két ol-
dalan huzódó ut itt szétválk, a jobbol-
dali követi az árok kanyargós medrét.
Fűzfák hajladoznak a smaragdözd viz
felé és szerelmes vágyakat susognak a
csobogó haboknak.

Az egyik kiugrás mögött hatalmas
kert, a kert közepén kis földszintes ház,
ebben lakik évek óta Kálmán Dezső és
ebből a lakásból szeretne most kényel-
mes villába költözni, mert egyszerre ha-
rminc év után úgy találja, hogy a talaj
nedvessége árt a család egészségének.

A két fű nem sokat habozik. Benyit-
nak a lakásba. Keskeny előszobába lép-
nek és találmokra kopogtatnak a jobbol-
dali ajtón.

— Szabad.

Kolumbán le sem veszi sapkáját, ami-
kor belépnek az ajtón. A váratlan vendé-
gek jöttére Kálmán felemelkedik karos-
székéből, amelyben újságolvasásba volt
merülve és feléjük tart. Édeskés han-
gon üdvözlí őket.

— Isten hozta önöket... Nem is dom,
hogy szólítsam, elvtársaim, vagy uraim...

— Ez sem lesz mindjárt ilyen édes, —
gondolja Kolumbán.

— Kezet fognak.

— Parancsoljanak, kérem, helyet. —
Az asztal mellett álló két székre mutat.

Mivel szolgálhatok?

A két fű leül, Kálmán visszatelepszik
a karosszékbe és kényelmesen himbálja
magát.

Pista nem sokat kertel.

— Kálmán ur. A Fábían pénzért jö-
vünk. Hatvanezer aranykorona és a ka-
matai. Hetvanezer koronát kérünk. Az
örökösöknek akarjuk átadni.

Az ember ott a karosszékben úgy ug-
rott fel, mintha nyilvesszót lőttek volna
belé.

— M...i...it? — hebegte — Mit akarnak
az urak?

— Mondottam, — Pista hangja egészen
nyugodt volt — A Fábían örökösök
pénzéért jövünk és azonnal ide kell ad-
nia...

— Igazán, ha az urak nem volnának
komoly emberek... Ugy kellene hinnem,
hogy rossz tréfa az egész... De hát így...
Csak annyit tudok mondani, hogy az
urakat szörnyen felültették...

Most már nyugalmát visszanyerte egy
kevésbé, újból letelepedett és harsányan
hahotázott...

— A Fábían pénze... Urnim, ez nagyon
jó... Hetvanezer korona. Hi... hi... hi...
De Pista rendületlenül folytatta:

— Ne nevéssen kérem, nincs, semmi
oka rá, a dolog nagyon komoly

A kövér ember most már dühbe gu-
rult, hogy a tokája is megremegett belé.
— De hát honnan veszik az urak ezt
az örültséget? És milyen alapon támad-
nak rám, a saját lakásomon, ilyen eszo-
veszett követeléssel, ilyen képtelen fel-
tevésekkel.

— A Fábían pénzt akarjuk. Még pe-
dig rögtön. És nem fehér bankjegyekben
hanem kékben...

— A Fábían pénzt? Van az uraknak
valami alapjuk arra hogy a Fábían pén-
zét, ha ugyan volt a vén bolondnak pénz,
rajtam követeljék? Van az uraknak
valami bizonyító írásuk?

— Írásunk az nincs, — ismerte be nyu-
godtan Pista. Az öreg Fábían utolsó hó-
napjaiban tényleg bolond volt, szegény
Bolond volt elsősorban azért, mert meg-
bizott az emberek becsületességében. Az
önében is Kálmán ur...

M. NEUMANN R. T.

KIRÁLYI UDVARI SZALLITÓ

BRASSÓ, KOLOSTOR-UTCA 17

1. URI MÉRTÉKSZABÓSÁG

2. KÉSZRUHAOSZTÁLY

3. URIDIVAT ÉS FEHÉRNEMŰ

4. NŐI MÉRTÉKSZABÓSÁG

5. NŐI KALAPOSZTÁLY

Nemcsak Titulescu támadta a Népszövetséget a Népszövetség ülésén

Genf, március 9.

Akarmennyire is el vagyunk már csigázva az egymást szakadatlanul követő fontosabb-nál-fontosabb politikai tárgyalások figyeléséről, a Nemzetek Szövetsége rendkívüli közgyűlését mégis rendkívüli érdeklődéssel kísérik a világsajtó Genfben nagyszámmal összegyűlt képviselői. Az első esemény Paul Boncour három óra hosszat tartó elnöki megnyitója volt, amelyben a francia delegátus mondani-valóival csak úgy mint gesztusaival és hanghordozásával Briandot utánozta. De hiába igyekezett Paul Boncour hipnotizálni ökollebe szorított kezével a publikumot, a jobbára hölgyekből összetevődött nagyszámu közönség mégis csak megérezte, hogy ez az alacsony termetű, acélkék szemű ember utánozni szeretne valakit, akit nem tud.

Hymans vette át tőle az Assemblée elnöki tisztjét, aki szerény, derűs és jóindulatú képviselője a francia érdekeknek. Különben minden napnak van valami különös jellegzetessége. Ma például a semleges államok kiküldöttjei jelentek meg az Assemblée szónoki emelvényén. S láttuk, hogy a semleges államok a Népszövetséghez való tapadása milyen óriási hatalmat kölcsönöz a Népszövetségnek. Az ötvennégy nemzet képviselőjét igazán az az igyekezet fűti a közgyűlésen, hogy elégtételt szerezzenek a Népszövetség megsértett alapszabályainak és mindenféle veszéllyel szemben biztosítsák saját nemzeti függetlenségüket is. Látszatra nagy komolysággal vizsgálta meg a világ nemzeteinek független ítélőszéke a mandzsuriai hadakozást.

A Tanács, amely a hosszúra nyúlt konfliktussal mindeddig foglalkozott, nem rendelkezett elegendő függetlenséggel és rugalmassággal, hogy általános megelégedésre intézze el a problémát. Közélről pedig nagyon is azt érezte az ember, hogy a tizenkét tagból álló tulságosan diplomáciai jellegű testület nem elég érdekeltelen és elfogulatlan ahhoz, hogy teljes erejéből merjen cselekedni.

A kis államok delegátusai azonban a kiknek nincs Japannal titkos szerződésük, teljes függetlenséggel fetjhatték ki, hogy Japán megsértette a népszövetségi egyezségokmányt a kínai területek erőszakos elfoglalásával.

Igazán tüzes, mély hatást kiváltó felszólalás hangzott el Ortega mexikói delegátus ajkáról. Mexikó, ugymond, csak azért lépett be a Népszövetségbe, mert olyan hatalomnak tekintette, amely képes fenntartani a jog uralmát. De őszintén megmondja, hazájának nem tetszik, hogy a népszövetségi tanács minden igyekezete ellenére ennyi ideig dulhat ellenségeskedés. Senki sem lehet önmaga bíráló, a Népszövetséget szabadon és ünnepélyesen azért választották bírójukká az államok, hogy az önállóság és igazság elveit győzelemre segítsék.

Érdekes egy-egy mondatot kiragadni a semleges országok képviselőinek felszólalásaiából, amelyek a leghűebben vissza-tükrözik azt a felháborodást, amelyet Japán erőszakos hadviselése ezekben az országokban kiváltott.

Broadland (norvég): Hat hónap óta, mióta a Népszövetség foglalkozik a Távol-Keleten folyó háborúval, minden határozat pusztában elhangzó szó maradt.

Munch (dán): Mindaddig, amíg szárazföldi és tengeri hadsereg létezik, a hozzájuk tapadó katonai szellemmel, a Népszövetség képtelen lesz rendet teremteni két hatalom közt.

Motta (svájci): Amint a kisállamok elvesztik egyszer bizalmukat a népszövetségi egyezségokmány eljárásaiban, más módon fogják kivívni biztonságukat.

Zulueta (spanyol): A legkevésbé érdekelt államok hivatottabbak leginkább igazságot szolgáltatni ebben a kérdésben. A japánok azzal érvelnek, hogy Kína nem szervezett állam, tehát nem alkalmazható rá a paktum. De hisz az egyezség okmányának éppen az a rendeltetése, hogy a gyengéket megvédje az erősektől.

Benes (csehszlovák): Japán megsértette az egyezségokmány tizedik szakaszát, amikor haderőt küldött egy szomszéd-ország területére. Ha nem tartjuk be a Népszövetség rendelkezéseit, összeomlás fenyeget az egész politikai világrend. Politisz (görög) új bizottság megalakítását javasolja, amelynek hat hónap alatt likvidálni kellene a mandzsuriai affért.

S. I.

Briand a ravatalon

Készülődés a nagy temetésre

Páris, március 9.

A kormány megtette az összes előkészületeket Briand temetésére. Ma átszállítják a halottat a külügyminiszteriumba, ahol nyitott koporsóban az ugynevezett óra-szalomban helyezik el.

Az ünnepélyes beszentelés szombaton fog megtörténni. Ezután a koporsót katal-

falkra teszik és közszemlére állítják ki. A gyászbeszédet az elhunyt államférfi felett Tardieu fogja mondani.

Briand földi maradványait egyelőre Párisban a passy-i temetőben hantolják el, ahol mindaddig marad, amíg Coche-relben, ahol Briandnak birtoka volt, elkészül a kriptá, amely majd örök nyugalomra fogadja Briand-t.

A linzi vámpír eddig tíz gyilkosságot ismert be

Valakit csak azért akart megölni, hogy a halott aranyfogait megszerezze

Linz, március 9.

Az új Kürten-eset, amelynek hőse Leitgeb Ferenc, egyre szélesebb hullámokat vet és ugyanolyan izgalomba hozza a közönséget, mint annakidején a düsseldorfi rém.

Leitgeb Ferenc eddig már tíz kéjgyilkosságot ismert be, a törvényszéki orvosoknál azonban az a véleményük, hogy nem szexuális motívumok játszottak közre a gyilkosságoknál, hanem közönséges rablógyilkossági szándék.

Tegnap jelentkezett egy Katz József

nevű rovtomultu egyén, aki évekkal ez-előtt egy magyarországi fogházban közös cellában ült Leitgebbe. Ez az egykori cellatársa állítólag sok mindent tud a kéjgyilkosról. Így többek között Katz elmondja, hogy akkor

egyik közös cellatársukat Leitgeb még-egyelleg akarta ölni csak azért, hogy azután a halottnak kitörje a szájából az aranyfogát és az aranyhidat, hogy pénze legyen, ha kiszabadul.

A linzi rendőrség most tovább nyomoz az új vámpír multja után.

Az önző csehek...

Udrzal cseh miniszterelnök elbizakodott nyilatkozata a Tardieu-tervről

Lengyelország egy kontra-konfederáció létrehozásán dolgozik

Prága, március 9.

Udrzal csehszlovák miniszterelnök tegnap feltűnően visszautasító nyilatkozatot tett a Tardieu-féle gazdasági Duna-konfederációs tervről. A cseh miniszterelnök mindenekelőtt kijelentette, hogy Csehszlovákia nem követel idegen területeket, de a magáéból sem ad semmit. Ezután áttért a Duna-konfederációra, a melyről a következőket mondotta:

— A gazdasági konfederációról magunk alkotjuk meg véleményünket és ebben a saját érdekeinket és célkitűzéseinket tartjuk szem előtt. Ki kell jelentenem, hogy külügyminiszteriumunk ebben a kérdésben semmiféle irányban nem kötötte le magát.

A „Narodni” című lap hozzáfűzi Udrzal miniszterelnök nyilatkozatához, hogy Csehszlovákia nem óhajta sem a régi határokat, sem pedig Ausztria-Magyarországot újra életre keltetni. A lap híven követi a miniszterelnök tónusát és oda-konkludál, hogy Csehszlovákiát nem lehet tönkretenni.

Ugyancsak tegnap hangzott el egy má-

sik érdekes nyilatkozat is a Tardieu-féle tervvel kapcsolatban. Ezt Varsóban tették illetékes kormánykörökben. Eszerint abban az esetben ha a Duna-konfederáció Lengyelország nélkül alakulna meg, úgy szükség lesz egy másik tömörülés létrehozására, amelyben Angliának, Lengyelországnak és a skandináv államoknak kell helyet foglalniuk.

A legnagyobb rokonszenvvel a Tardieu terv iránt az angol sajtó viseltetik. — A Morning Post újlag hangoztatja, hogy Közép-európában sürgős intézkedésre van szükség és hogy a Tardieu terv a legalkalmasabb a nehézségek enyhítésére.

A lap megállapítja, hogy Ausztria, Magyarország, Románia és Jugoszlávia súlyos bajokkal küzdenek és ma már Csehszlovákia is érzi a válságot.

A belgrádi „Vreme” megjegyzi, hogy a gazdasági közeledés önmagában helyes, figyelembe kell azonban venni, hogy a kisantant poilitikai alakulás, úgy, hogy az újabb államoktól, amelyek ebbe a szövetségbe be akarnak lépni, a meglepetések ellen garanciát kell követelni.

FELESELT a járásbíróval, -2000+3000 lej=100 napi elzárás...

Magyarpárti mozgalom egy szegény bánsági parasztasszony érdekében, aki maga sem tudja, hogy jutott egy több mint három hónapos fogház-büntetéshez

Temesvár, március 9.

Az eset a közelmultban zajlott le a buziási járásbírószágon. A szó szoros értelmében tyukpör pattantotta ki, mert a vitás ingóság egy kakas volt, amelynek bár a koránkelő majorság Betyár Ilona tulajdonát képezte, mégis Lakatos Vendelné tekerte ki a nyakát. A szegény kaka-ska tilosban járt és elvette méltó büntetését, de a terhére szóló halálos ítélet újabb ítéletek sorozatának vetette meg az ágát. Betyár Ilona ugyanis becsületsértés, lopás, vagy idegen ingóság rongálása miatt, — nem változtat a dolgokon a kakas halálának és a közben történt eseményeknek minősítése — pert indított Lakatosné ellen. A tárgyalást a buziási járásbírószágon tartotta meg Efrimescu C. Constantin járásbíró, mert a peres felek a buziási járásbírószágon körletébe tartozó

Dragsina községbe valók. A tárgyaláson csak az alperes Lakatosné jelent meg.

Utólagosan nehéz megállapítani, hogy a szó hogyan követte a szót, de elég az hozzá, hogy az alperes parasztasszony feleselni kezdett a bíróval. Valószínűleg

az volt a baj, hogy bíró nem tudott magyarul, a dragsinai asszony pedig az állam nyelvét nem bírta. A feleselést szigorú határozat követte:

— A bíróság előtt tanusított tiszteletlen magatartás címén kétféle lej pénzbírságra büntetem, — hangzott a regáti bíró ajkáról románul. Az asszony nagynehezen megérti. Megrémul és kétségbeesetten tiltakozni kezd — magyarul. Szó szót követ, rövidesen a bíró és az asszony egyszerre beszélnek. Az egyik románul, a másik magyarul. A vita nem tartott sokáig, mert újra felhangzott a határozat:

— Bíróság előtt tanusított ismételt tiszteletlen magatartásért újabb 3000 lej pénzbüntetésre, összesen 5000 lejre büntetem. A pénzbüntetés 100 napi elzárásra változtatható át.

Az újabb döntés is románul hangzott el. A szegény parasztasszony, akinek nem volt ügyvédje, tátott szájjal hallotta. Nem feleselt többet szegény, de amikor elhangzott a kakasperben is a kétféle lejes bírságot kimondó határozat, eszébe jutott, hogy nem megy feleselés-számba, ha a bíró ur végzését megfélebbezi. Meg is tette, de arról teljesen megelégedezett, hogy a sokkal súlyosabb első döntést is meg kellett volna felebbeznie. A száz napi elzárásra átváltoztatható 5000 lej így jogerős lett...

Mit csináljon most Lakatos Vendelné dragsinai lakos? 5000 lej olyan sok pénz, hogy annyi talán a világon sincs és belehalna a szegénybe, ha börtönbe vinnék a csendőrök. Már pedig odaviszik, mert napok óta járnak a nyakára, hogy vagy fizetni, vagy ülni...

Lakatos Vendelné ügyében megmozdult a magyarpárti temesvári tagozata és interveniált a parasztasszony érdekében a buziási járásbírószágnál. Ott azonban nem tehettek semmit, mert „a bírság jogerős”. A tagozat erre felsőbb fórumhoz fordult. Alázatos instanciát szerkesztett az igazságügyminiszterhez, hogy nem akarta szegény Lakatos Vendelné megsérteni a nagyságos bíró urat vagy pláne a tekintetes királyi járásbírószágot, csakhát buta szegény, nem tudja, hogy mi a szokás a törvényen, meg aztán nem érti a román szót sem.

Heppiend még nincs, mert a bukaresti magyarpárti csoport még nem adta át a Lakatosné nevében készült alázatos kérelmet az igazságügyminiszter urnak.

A magyar külügy-miniszter Mussolininél

Róma, március 9.

Walkó magyar külügyminiszter kedden délután kihallgatáson jelent meg Mussolininél, akivel hosszasan tárgyalt. A tárgyalásról hivatalos közleményt nem adtak ki. Beavartak szerint a két ország gazdasági együttműködéséről tanácskoztak. A lapok a legmelegebben irnak Walkóról és az olasz-magyar barátságos viszonyról.

Az esti órákban Walkó még látogatást tett Pacelli bíborosnál, majd éjszaka elutazott Genfbe.

— A RIVIERA LEGUJABB BOT-RANYKRONIKÁJÁBÓL. Három évvel ez-előtt ismerkedett össze Smith H. Vinifrid, gazdag amerikai özvegy, „gróf” Radicevics Veljkóval. Az ismeretségből rövidesen házasság lett. Az óvatos gróf a házassági szerződésben havi járadékot kötött ki magának, amely válás esetén is, élete fogytáig, vagy az újabb házasság kötéseig jár. Alig egyéves házasság után a milliomos asszony otthagya férjét, akit nem a hűtlen elhagyás bántott, de inkább a havi járadékának ugyanakkor való elmaradása. Válni semmiképp sem akart a gróf, pedig erre az asszonynak nagy szüksége volt, mert férjhez akart menni egy Vergaro nevű spanyol márkához. Új barátjával a milliomosnő Rapallóba utazott, ahol a gróf félreérthetetlen helyzetben találta márkijával. A gróf jelentést tett a rendőrségnek, amely a házasságtörést rendkívül szigorúan üldözi. Az amerikai hölgy csak úgy menekülhetett, hogy óriási végkielégítést fizetett az elhagyott férjnek. Szerb újságok, amelyek az esetet közlik, kárörömmel említik, hogy az asszony nyilván szélhámosnak esett áldozatul, mert Radicevics nem gróf, hanem — borbély.

BRASSO „Modern Mozdó”

Telefon: 518.

Ma szerdán premier!

Schnitzler Arthur világhírű regénye filmen

„Elza kisasszony”

Főszerepben: Elizabeth Bergner.

Szenzációs legujabb Journal.

Következő világlágerünk LIANE HAID legragyogóbb német filmoperettje

A kalandos kimenő

(Madame hat Ausgang)

Rendezte: Wilhelm Thiele, az UFA rendezője

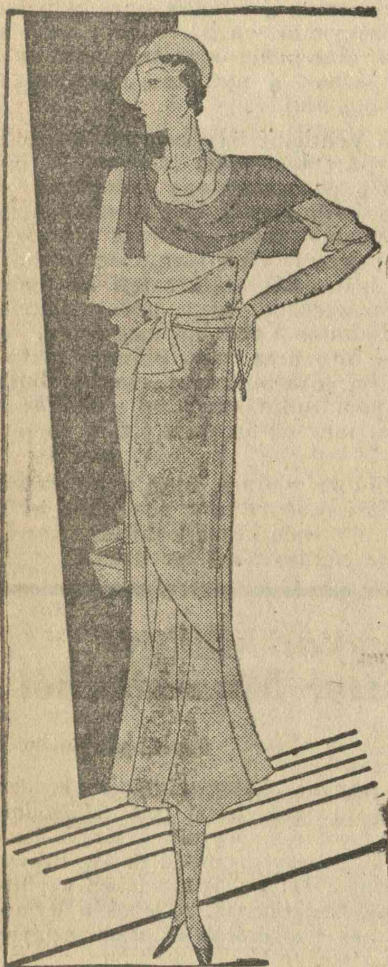

PÁRISI SZINFOLTOK

Vége a dekoltáznak

Költők sokat ábrándoztak és sokat írtak róla. Bár ők nem ezzel a hivatalos, mondhatnám, tudományos elnevezéssel jelölték azt a kis, halovány, pasztellszínű felületet, amelyet hol a frissen esett hóhoz, hol virágsziromhoz, hol messzi, megközelíthetetlen, napfényes hegyesücsökhöz szerettek volna hasonlítani. Ezek a költők — talán nem is kell külön megjegyezni — nem modern költők voltak, hanem régiek; 1900-tól visszafelé.

Pedig a dekoltázs, úgy istenigazában, — modern találmány. Ma, amikor szinte nagyobb a dekoltázs, mint maga a ruha, ma a költők egyszerűen napirendre térnek a dolog felett. Említésre sem tartják érdemesnek. S a költők még csak hagyják! De úgy mondják, ők nem csak magukért beszélnek: „korukat fejezik ki”, „kortársaik nevében szólnak”. Vagyis, ezt úgy kell érteni, hogy korunk, még pontosabban, korunk férfivilága nincs meglepve, nincs elragadtatva attól, hogy ötször olyan nagyságu, tízszer olyan szépségű és tízezerszer olyan mennyiségű meztelenségben gyönyörködhet, mint az ötven, száz és ötszáz év előtti férfiak.

Bizony, a meztelenséggel is úgy vagyunk, hogy több belőle a kevés. Míg a dekoltázs olyan kicsi volt, hogy csak tenyérnyi helyet mutatott meg, ez a tenyérnyi semmitmondó rózsás bőrfelület izgalomba hozta a fantáziát. Suttogtak, ha kissé lejjebb szállt a megszokottól, a kivágás vonala valamelyik merészebb dáma toalettjén s néhány négyzetcentivel nagyobb helyet mutatott meg a pasztellszínű bőrfelületből.

Ma sehol egy szó sem esik róla, ha ónagysága ugyszólván felmeztelenül jelenik meg a színházban, bálteremben, ezer és ezer ember szemeláttára. Természetesnek veszik, megszokják, mint a telefont, rádiót, s a Zeppelint.

A párisi divatkirály most „visszakozz”-t vezényel. A függöny összemegy, a revünek vége. Most új szám következik. Kezdődik az állig begombolkozás korszaka.

A dekoltázs, mely nélkül az utóbbi időben estélyi ruhát szinte el sem lehetett képzelni, a dekoltázs divatja hanyatlóban van. Múltán elérte a tetőpontot, vagy, ha jobban tetszik: a mélypontot, melyen túl már nem haladhatott, eltűnt, vagy legalább közel van ahhoz, hogy eltűnjék.

Az egyik nagy francia divatház csupa mérsékelt kivágású, ujjas estélyi ruhát kreált. A nagy estélyi ruhákat pazar anyagokból, arany és ezüst brokátokból készítik, de mérsékelt dekoltázzsal és gyakran ujjasan. Sőt magasnyakú ruhákat is készít kuriózumképpen. A dekoltázs már nem elengedhetetlen alkatrésze az estélyi ruhának.

Az újfajta estélyi ruhát talán a puffos ujjak hirtelen előnyomulása hozta? A raffinált, ünnepélyes puffos ujjak oly általánosan kedvelté tették az ujjas megoldásokat, még estére is, hogy nem sokára több lesz az ujjas, mint az ujjatlan estélyi ruha. Az ujjas ruha pedig nem igen tűri meg a dekoltázst, legalább is olyan mértékig, mint ahogyan ahhoz hozzá voltunk szokva, amikor a szoknyarész fölött alig tenyérnyi selyemdarab fedte a felső testet, s a többi, a nagyobb rész fedetlen volt. Egyezőval, a dekoltázs eltűnik. Kár. A hölgyek legalább is sajnálják. — y.

Egészségét
és fiatalágát
őrzi meg az,
aki ezt használja!

MAGNESIA S. PELLEGRINO

AZ IDEALIS HASHAJTO

Romániai vezérképvislet:

G. Centonze, București, VI. Str. Dr. Clunet 2. — Telefon 360/95

A kincstár csak 50 százalékkal olcsóbban hajlandó ingatlan- bérleteit megújítani

Bukarestben a lakók fele élt a felmondás jogával, mert
nem bírják a magas lakbéréket

Bukarest, március 9.

Március 10-én jár le az a terminus, a melyet az új lakbérleti törvény határoz meg a bérletek felmondására. Erdélyben a felmondást közjegyzők által kell eszközölni, az okirályságban, minthogy itt nincsenek közjegyzők, a portarellek után lehet a háztulajdonosoknak felmondani.

Munkatársunk érdeklődött a bukaresti portarellnél az iránt, hogy milyen arányban történtek felmondások a bérlok részéről. Azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a statisztika összeállítása most folyik s így pontos adatokat még nem lehet kapni, de annyi már is megállapítható, hogy

Bukarestben a lakók 50 százaléka élt a
felmondás jogával.

nyilván azért, mert a háziurakkal nem tudtak megállapodást létrehozni a bérleszállítást illetőleg.

A pénzügyminiszterium — mint ismeretes — körrendeletet adott ki, amelyben a kormány részéről utasítja az összes állami, városi, megyei, monopol, stb. hivatalokat, hogy az általuk bérelt ingatlanokat és helyiségeket mondják fel, kérjenek a tulajdonosoktól ajánlatot a további bérletekre, de a bérösszegek nem lehetnek magasabbak, az eddigi bérek 50 százalékánál.

Igy védekezik a csángók nyomorgatója

Csikszereda, március 9.

Nádasdi Neszedva Béla gyimesfelsőlaki jegyző viselt dolgaival néhány hónapja ezelőtt tele volt az erdélyi sajtó. A gyimesfelsőlaki csángók hatalmas küldöttségekkel látogatták a csikszeredai közigazgatási hatóságokat s kilószámra terjesztették be a legkompromittáltabb írásos bizonyítékokat, feljelentéseket az ellen a jegyző ellen, aki a többszáz alá-

írással ellátott feljelentés szavai szerint „hat éven keresztül lopta, csalta és zsarolta” a jobb sorsra érdemes csángókat.

A feljelentések és a hírlapi cikkek hatására a közigazgatási hatóságok el is rendelték a vizsgálatot Nádasdi Neszedva Béla ellen. Ez a vizsgálat talán még ma is folyik, ha iratai el nem akadtak valahol. Lehet, hogy elakadtak. Nádasdi Béla ugyanis politikai szolgálattal szerezte és tartotta meg az állását a mai napig. Ezeknek a szolgálatoknak köszönheti azt is, hogy a vizsgálat elrendelésével egyidejűleg nem függesztették fel állásából, amint

ez ilyenkor szokásos, sőt törvényes lett volna. Ő még ma is hivatalában ül s ha az ellene indított vizsgálat ilyen lassú tempóban halad, nem is lesz baja addig, amíg pártfogóit őrzi a mai politikai rezsim.

Ez a viszonylagos biztonságérzet nővesztette meg annyira ennek a Neszedva Bélának a bátorságát és a szarvát, hogy uriemberhez ugyan nem, de őhozzá egészen találó módon akart elégtételt szerezni a B. L. csiki tudósítóján azokért a cikkekért, amelyek viselt dolgaival foglalkoztak. Az újságíró csendesen haladt az utcán s mindenre és mindenkre gondolt, csak éppen Nádasdi Neszedva Bélára nem, amikor az hirtelen neki ugrott hirtelen megütötte s aztán már szaladt is Neszedva Béla, nehogy ezuttal is alul maradjon.

Az újságíró hagyta szaladni, mert ami szabad Neszedva Bélának, az nem szabad az újságírónak. De megtette a följelentést az ügyészségen, nem ugyan magáért, hanem azokért a csángókért, akiket az a kártekerű figura kiéli szenvedélyeit. Nádasdi Neszedva Béla nem mert a pártatlan bírósághoz fordulni akkor, amikor közigazgatási szédelgéseit a lapok nyilvánosságra hozták. Attól tarthatott, hogy a bírósági ítélet ellen nem tehetnek politikai pártfogói semmit. Az újságíró erre gondolt s azért hagyta futni. Az utcai verekedés nem módja az elintézésnek, a bíróság előtt azonban feltárulhatnak majd azok a csunya sebek, amiket ez a Nádasdi Neszedva Béla ütött a végsőkig elkeseredett csángó falu testén.

A bírósági ítélet talán majd megdölköztetja a közigazgatási hatóságokat is, amelyek csak azért tartják ezt az egyébként egészen kisszerű ügynököt, mert a választások alkalmával mindig eleget tesz azoknak a parancsoknak, amiket csak telefonon továbbítanak azért, hogy írásos nyomuk seholse maradjon.

Közgazdaság

Emelkedik a német vámsorompó...

Berlin, március 9.

A kormány ma rendeleti úton bevezette a magasabb vámtarifát, azokkal az államokkal szemben, amelyekkel Németország nincsen kereskedelmi szerződéses viszonyban.

Javul a fontsterling

Budapest, március 9.

A londoni, párisi és newyorki tőzsdén a fontsterling jelentősen javult, bizonyos mértékű hossz nyílvánult meg. Az árfolyam-emelkedést az angol intervenció vásárlások megszüntetésével, valamint az idegen tőkének Angliába való áramlásával magyarázzák.

Kis Közgazdasági Hírek

A Kompenzációs Pénztár ügyvezető igazgatójának, N. Dumitrescunak tegnap este hosszabb megbeszélése volt a fővárosi nagybankok devizaosztályainak főnökeivel, az osztrák és magyar kereskedelmi devizafizetésekkel kapcsolatos eljárásokról.

Csehszlovákiában évi 10 millió hektóliter söröt fogyasztanak, 2 milliárd 700 millió csehszlovákia forint értékben. Ebből az államnak 700 millió jutott fogyasztási és más adó címén. A belföldi fogyasztás sokkal kisebb, amennyiben a statisztika szerint a múlt évben mindössze 500 millió hektóliter sör fogyott, 700 millió csehszlovákia forint értékben, amelyből az államnak 80 millió jutott edőbevétele címén.

Az új egészségügyi törvény javaslatának megbeszélését Cantacuzino miniszter elnöke mellett tegnap megkezdte egy speciális bizottság. A javaslat rövidesen elkészül.

Bulgáriában rendeletet adtak ki, amely szerint 15 napon belül mindenkinek be kell jelenteni, hogy milyen külföldi készpénz, csekk, devizakövetelés fölött rendelkezik. Ezeket a külföldi fizetőeszközöket a Bolgár Nemzeti Bank napi árfolyamon be fogja váltani.

Különös rendeletet adott ki az osztrák kormány, a schilling külföldre való kicsempészésének megakadályozására. A rendelet szerint minden külföldre szóló ajánlott levelet, valamint más zárt értékűlevelet, csak a postahivatali tisztviselő előtt, a feladásnál szabad leragasztani.

A földmívelésügyi minisztérium bizottságot küldött ki, amely az összes telekkönyvi munkákat 1919-ig visszamenőleg felül fogja vizsgálni.

A puhaexportőrök megbeszélést folytatnak arra vonatkozólag, hogy a Franciaország által megállapított kvótának Romániára eső részét maguk között felosszák.

A luxus és forgalmi adó alá eső cikkek közepárát feltüntető Tarif Unitar időszakos revíziójára összeült a pénzügyminisztériumban a bizottság. Az új közepárak április elsején fogják életbe lépni.

Az állatbevitel csökkenése tovább tart Csehszlovákiában. A januári vágómarhabevitel 1500 darab volt, szemben a múlt év januárjában 3000 darabbal. Romániából januárban 800 darab vágómarhát vittek be Csehszlovákiába. Ugyanígy arányban csökkent a többi állatfajta bevitel is, kivéve a sertést, amelyből januárban 27.880 darabot vittek be, szemben a múlt év januári 9.250 darabbal. Románia egyháza 14.000 sertést vitt be januárban a cseh piacra.

A magyar kormány a tavalyi, nem nagyon bevált bolettrendszer helyébe, az idén valószínűleg az exportprémium-rendszert fogja bevezetni, a belföldi buzaárak feljavítása és az export fokozása érdekében.

Románia és Jugoszlávia között a kereskedelmi szerződés ez év januárjában lejárt, de az új egyezmény megkötésére vonatkozó tárgyalások még folynak. A két kormány a lejárt külkereskedelmi szerződés vámrendelkezéseit először márciusig, most pedig július egyig meghosszabbította, abban a reményben, hogy az új egyezményt addig meg fogják kötni.

A borszeszgyárosoknak nem kell monopólium

Megbeszéléseket folytatnak Bukarestben a szesz és borszeszgyárosok a szeszjavaslatról

Bukarest, március 9.

A szeszmonopólium bevezetéséről szóló törvényjavaslat, amelynek részleteit már ismertettük, legfőbb törvényvéleményező bizottságtól átkerült a parlamenthez. A javaslatot valószínűleg még e hét folyamán le fogják tárgyalni és meg fogják szavazni.

Amióta a javaslat részletei nyilvánosságra kerültek, a szesztermelés érdekelteit a szeszgyárosok és a borszeszgyárosok Bukarestben tanácskoznak.

Amint értesülünk, a szeszgyárosok nincsenek ellene a monopolizálásnak, ellenkezőleg, azt általánosságban szükségesnek tartják, ami érthető is, ha tekintetbe vesszük, hogy a fekete szesz gyártás miatt tértelenségre voltak kárhoztatva azok a szeszgyárak, amelyek a fekete szesz termelésében nem vettek részt. Ugyan az ipari, mint a mezőgazdasági szeszgyárosok — ha elvben mellette is vannak a monopolizálásnak, bizonyos módosításokat szeretnének elérni a parlament elé terjesztett javaslat egyes intézkedéseivel, amelyek szerintük a gyárak érdekeit sértik.

A borszeszgyárosok, ellentétben az ipari és mezőgazdasági szeszgyárosokkal, a monopolizálás ellen vannak, minthogy azonban őket az ipari szesz monopolizálása nem érinti, ez ellen nem is volna kifogásuk, csupán a borszeszgyártást szeretnék kivonni a monopol alól. Néhány hónappal ezelőtt ugyanis már volt szó arról, hogy a borszesz gyártást nem monopolizálják, minthogy ezen a téren visszaélések nem történtek és fekete borszeszt nem gyártottak, de aztán a kormány mégis jónak látta a szesztermelésnek ezt az ágát is monopolizálni.

A borszeszgyárosok most mindent elkövetnek, hogy a parlamenti tárgyalás során akként módosítsák a javaslatot, hogy a borszeszt ne monopolizálják. Nem valószínű, hogy a borszeszgyárosoknak ez az akciója sikerrel fog járni, már csak azért sem, mert a borszesz monopolizálását is maga Argetoianu pénzügyminiszter kívánta, az állami költségvetés érdekében.

Temesvár nem akar megválni a vasúti igazgatóságtól

Temesvár március 9.

A temesvári vasúti igazgatóság áthelyezésének az ügye, amely évek óta vajdik már, most döntő fordulathoz érkezett. Jelentettük már, hogy a vasúti igazgatóság a Victoria-bank kétemeletes palotájában talált elhelyezést évi egy millió lej bérért. Fel kellett mondani ezt a bérletet, mire a vasúti vezérigazgatóság arra való hivatkozással, hogy Aradon olcsóbban és jobban elhelyezheti a kerületi igazgatóságot, jóváhagyta az Aradra való átköltözésről régóta hangoztatott tervét.

Temesvár ipari és kereskedelmi köreiből a vasúti vezérigazgatóság határozata igen nagy elkeseredést váltott ki. Kedden délelőtt a Kereskedelmi és Iparkamara tagjai tiltakozó gyűlésre ültek össze, amelyen a felszólalók hangoztatták, hogy a Bánság gazdasági életére igen nagy befolyással lesz az igazgatóság áthelyezése, mindent el kell tehát követnie a városnak, hogy az áthelyezési tervet megváltassa. A tiltakozó gyűlés után Balescu János iparkamarai elnök vezetésével küldöttség kereste fel Grosoreanu Cornél polgármestert és sürgős közbenjárásra

kérte fel.

Grosoreanu polgármester kijelentette, hogy maga is tisztában van annak a jelentőségével, hogy a Bánság fővárosára milyen súlyos következményekkel járhat a vasúti kerületi igazgatóság áthelyezése s éppen ezért a város mindent megtesz, ami csak módjában van. Felmerült az a terv, hogy a város vezetősége tárgyalásokat kezd a Victoria bankkal a bérösszeg csökkentése érdekében, sőt arra is kész, hogy az egy millió lejt kitevő évi házbért a város fedezze és levonásba hozza abból a követelésből, ami a Victoria-bankkal szemben fennáll s ami több, mint 40 milliót tesz ki. Arról is szó lehet, hogy a város megveszi magát a palotát, a vételárat levonhatja a követeléséből s aztán olyan méltányos áron adja bérbe a vasútnak, hogy az elhelyezkedés kérdése miatt ne lehessen többé szó a kerületi igazgatóság áthelyezéséről. Mindezeket az áldozatokat a város abban a tudatban hozza meg, hogy a város iparjának és kereskedelmének szinte életkérdése a vasúti adminisztrációs gócpont Temesváron való további megtartása.

A kivitel és behozatal statisztikája

Közel két milliárddal aktív a román külkereskedelmi mérleg

Négy milliárddal csökkent a kivitel, de ugyanennyivel esett a behozatal is ez év hét hónapjában

Bukarest, március 9.

A világgazdasági krízisnek egyik legjellegzetesebb velejárója az, hogy az államok a külkereskedelem racionalizálásának minden eszközzel való keresztyülvitelére törekcsenek. Minden állam arra törekszik, hogy a kivitelt a maximumig fokozza, a behozatalt pedig a minimumig csökkentse. Nemzetgazdasági szempontból eddig is arra törekedtek az államok, hogy a kivitelt és behozatalt lehetőleg egyensúlyozzák, vagy ha lehet, a külkereskedelmi mérlegben nagyobb export által bizonyos pluszt érjenek el. Amíg azonban a multban a külkereskedelmet szinte kizárólag vámokkal szabályozták, addig most

devizamegkorlátozásokkal, a beviteli cikkek kontingentálásával és más rendkívüli intézkedésekkel igyekeznek azt a leg-

több állam a maga előnyére szabályozni.

Románia sem a kivitel, ami egyébként természetes, sem pedig a behozatal szempontjából különleges intézkedéseket egészen a legutóbbi napokig nem hozott. Ebből az a helyzet állott elő, hogy

amíg egyrészt Romániának súlyos nehézségekkel kellett megküzdenie export cikkeinek külföldi elhelyezésénél, másrészt nem korlátozta a külföldi áruk behozatalt, ami által az a veszély fenyegette a külkereskedelmi mérleget, hogy súlyos passzívummal fog zárulni.

A hivatalos lap mai száma kimutatást közöl ez év hét hónapjának külkereskedelmi alakulásáról. A kimutatás gazdasági körökben meglepetést keltett, mert az eredmény felülmúlja a várakozást. A

Követeljen kimondottan eredeti Olla-t mely évtizedek óta elismert és vezető minőség!

statisztika adatai a következők ez év 7 hónapjára:

A kivitel 1931-ben 4 millió 900 ezer tonna, 11,598 millió lej.

A kivitel 1930-ban 4 millió 500 ezer tonna, 15,587 millió lej.

A behozatal 1931-ben: 326.792 tonna, 9,752 millió lej.

A behozatal 1930-ban: 457.202 tonna, 13,874 millió lej.

A külkereskedelmi mérleg a fenti adatok szerint 1 milliárd 846 millió lejjel aktív ebben a hét hónapban, szemben a múlt évi ugyancsak hét hónapi 1 milliárd 712 millióval.

A román külkereskedelmi mérleg kitünő alakulása annak tudható be, hogy a gabonakivitel, elsősorban a buza kivitele a kitünő termés és az exportprémium bevezetése következtében igen nagy mértéi volt, viszont a belföldi fogyasztási krízis miatt a külföldi áruk behozatala, — annak ellenére, hogy Romániában tártkapura találtak — nem emelkedhetett, ellenkezőleg, ugyanannyival csökkent, a mennyivel a román kivitel, vagyis egyik is, másik is, 4 milliárddal.

Szerkesztői üzenetek

H. S.-né, Vulkán. Másutt, is, ahol elárutítóosztály van. Így Aradon is, Temesváron is biztosan. Nyugodtan küldheti el a pénzt. Senki sem nyerte meg.

Brigitta Helm. Berlin, Ufa, Kochstrasse.

B. P. A hirdetés külön lapra tartozik; a szerkesztőség ennél fogva nem mondhat véleményi az ott hangoztatott ígéretekrol. Mindenesetre gondolja meg, érdemes-e pénzét kockáztatni?

Számonkénti előfizető. Biroul de Concert Jacques Feder, București, Calea Victoriei. Ott majd szolgálnak címekekkel, felvilágosítás-sal.

Máramaros. Mindenütt egyformán van. Tes-sék az ottani Cerculul megkérdezni.

L. Endre. Kívánságát szívesen teljesítenék, de egyelőre rajtunk kívülálló technikai okokból nem lehet.

Nagyvárada. Sajnáljuk, de a küldött tudósításra nem reflektálhatunk.

Sz. I. 57172. sz. előfizető. Ma biztosabb; holnap tán semmi sem biztos.

H. E. Vasárnapi esemény, s a tudósítás szerdán érkezett be; így nem volt felhasználható.

N. I. A betegségyelőzőnek törvényes joga van rá, de csak a tényleges dolgozó napok után. Ép azért jelentsék be sürgősen, hogy ön csak alkalmi munkás az apjánál, s utólag azt is, hogy ténylegesen hány napot dolgozott.

Légionárius. Nem adunk felvilágosítást, ellenben óva intjük, hogy hagyjon fel a szándékával. Ne menjen a legsötétebb Afrika legsötétebb poklába.

S. A. Tessék a helyi Cerculhoz fordulni, s egyuttal szülőhelyén is jelentkezésk írásban. A bizonyítványról is ott kaphat információt, mint a szerviciul auxiliarra néve is.

W. I. L. Fundatia Culturală Voivoda Mihail Cluj, — ez elég címek.

Dr. V. L. Tóth Istvánné Hidvég (Haghig) Háromszék m. A. B. L. könyvosztálya fog címmel szolgálni.

K. I. Az ember sorsjegyet nem azért vesz, hogy nyer, hanem, hogy nyerhet. Ez a lehetőség az ön által említett sorsjátéknál is meg van. Hogy nem lesz-e itt is panama? Ezt ne tőlünk kérdezze, hanem a delfi jósdától. Különben is egy férfinak nem szabad ennyire kíváncsinak lennie.

Dicsőszentmárton. Múltán reklamálja, hogy az 1889—1900. között születettek felhívásánál az idevonatkozó miniszteri rendelet csak a lapokban publikálják, hogy a rendelet mindössze 20—21 napot enged az okmányok, stb. beszerzésére, holott erre sok esetben nagyobb idő, — még három hó is — és megfelelő költség is szükséges; hogy sokat, akik a szükséges iratokat beszerzték is, — 30—48 éves családapákat is, akik már a régi hadseregnél is 1—7 évig szolgáltak, behívták katonának. Ennek a felületességnek és emberietlenségnek tényleg véget kellene már vetni.

Festő. Sajnos, nem lehet semmit tenni. Ezer meg ezer betétes járt így, hogy most csak a morzsáit kapja vissza a megtakarított és egzisztenciát jelentő pénzének.

— ELŐFIZETŐINK kísérjék figyelemmel a címkéjükön feltüntetett lejáratot. A lap zavartalan expedálása érdekében gondoskodniuk idejében a lejárt előfizetés megújításáról s ha akár postán, akár megbízottunk útján megújították az előfizetést, figyeljék meg, hogy 8 napon belül az új lejárati szerepel-e a címkén.

↑ Erősen készül a magyar válogatott csapat a prágai mérkőzésre. Budapestről jelentik: Március 20-án a magyar labdarúgó válogatott Prágában játszik a cseh-szlovák válogatott csapat ellen. Máriássy dr. szövetségi kapitány már is erős trainingbe fogja azokat a játékosokat, akik a válogatott tizenegyből számításba jöhetnek. Tizenhét játékosot jelölt ki, a kik közül kiválasztják a nemzeti csapatot. Ezek a játékosok a következők: Újvári, Háda, Mándi, Kocsis, Dudás, Borosányi, Sárosi, Lázár, Kalmár, Kárpáti II., Avar, Turai, Jakube, Toldi, Hires, Titkos, Závaczky és Déri. A két utóbbi játékos kalkulációba vétele meglepetést keltett magyar sportkörökben. A válogatás alapjául fog szolgálni egyébként a vasárnapi derbimeccs is. A bajnoki mérkőzések folyamán ugyanis az Újpest és a Hungária mérkőzése az érkeket. A nagy meccs iránt hatalmas az érdeklődés.

↓ Bukarest—Budapest ökölvívó mérkőzés. Budapestről jelentik: A magyar ökölvívó szövetséghez átirat érkezett, melyben a bukaresti Macabi javasolja egy városközi ökölvívó mérkőzés megrendezését a román és magyar főváros között. Budapesten örömmel fogadták a meghívást. Egyelőre csak a terminussal van baj; azonban remélik, hogy ezt a kérdést is sikerül kedvezően elintézni és létrejön az érdekes ökölvívó verseny.

Iskolák Egyesülétek

— Választmányi ülés. A Brassói Turista Egyesület választmánya a hó 10-én csütörtökön este 8 órakor a Hatvani-féle vendéglő (Édes lyuk, Virágsor) külön helyiségében ülést tart.

— A BUKARESTI MAGYAR MUNKÁS KÖZMŰVELŐDÉSI EGYESÜLET, amely, — bár rövid multtra tekinthet vissza, — az utóbbi időben örvendetesen megizmosodott, husvétkor újra életelt ad magáról és szorgos tevékenységéről. Az egyet szépen kifejlődött műkedvelő-gárdája ismét a nyilvánosság elé lép, ezúttal a Piros tojás c. népszimű előadásával, amelyre a szerepeket már hetekkel ezelőtt kiosztották s nagyban készülődnek. Az előadás ez alkalommal is táncmulatság keretében fog végbemenni a Transsylvania termében s a rendezőség biztosra veszi, hogy husvét műsoros estéje új sikerrel fogja növelni az egyet eredménydus működését.

— A BUKARESTI REFORMATUS IPAROSKÖR szombat, március hó 12-én este 9 órai kezdettel a Richter-féle teremben, (Str. Luterana 29.), zártkörű álarcos bált rendez, amely iránt élénk érdeklődés nyilvánul meg a főváros magyarsága körében. Belépti-díj 50 lej. Árarc nem kötelező.

HIRDETMÉNY

A brassói aut. orth. izr. hitközség előjárósága árlejtést hirdet tagjainak, elsőrendű kóser (előrészt) marha- és borjúhússal való ellátására.

Garanciaképes mészárosok, akik vállalkoznak havi 2500—3000 k. hus kimérésére, nyújtsák be ajánlatukat irodánkhoz, Vár-utca 64.

Brassó, 1932. március 7.

Az előjáróság.

PRIMARIA COMUNEI TURCHES

406—1932.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Közhírré tesszük, hogy 1932. április hó 16-án, délelőtt 10 órakor Turches—Türkös község előjáróságánál, nyilvános, zárt ajánlatokkal egybekötött, az egész mennyiségre szóló árverés útján, a község tulajdonát képező következő famennyiség adatik el:

4000 kbm. lábon álló fenyőfa, a 100. sz. parcellából, B. széria, a Költő nevű erdőből, kbm.-ként 100 lejes kikiáltási áron.

Az eladás a nyilvános számvétségéről szóló törvény 88—110. paragrafusainak, továbbá a Monitorul Oficial 107. sz. 1912. augusztus 12. számában közzétett, az állami erdők kitermelésére vonatkozó általános szabályok és végül a speciális költségvetési feltételek alapján fog megtartatni, amelyeket az érdeklődők vagy a községi előjáróságnál, vagy a hétfa-lusi erdőkerületnél megtekinthetnek.

Az ideiglenes óvadék az ajánlott összeg 10 százalékát teszi ki.

Turches—Türkös, 1932. február 29-én. Az interimár bizottság elnöke:

Olvashatatlan aláírás.

Jegyző:

Olvashatatlan aláírás s. k.

B. L. 10. OLDAL

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszi hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Hosszu ZONGORA olesón eladó. Megtekinthető délelőtt Brassó, bolonyai Malom-utca 50. 17076.

Kiadó bodega május 15-től Brassó, Katonakórház-u. 2/a. Érdeklődni hátul az udvarban. 17106.

Elhasznált BOROTVAPEN-GEIBÖL 2 lejért újat csinállok. Gyűjtőhely: Binder szappanüzlet, Braşov, Kapu-utca 48. 17131.

HALLÓ! HALLÓ! Olcsóbb lett a hus. I. rendű marha hus 16 lej, II. rendű marha hus 12—14 lej, sertés hus 22 lej, borjú hus tokánnak 20 lej. Halmágyi György, Brassó, Vasut-utca 22. szám. 17156.

Allást nyer

Nincs munkanélküliség, ha elvállalja a közszükségleti automata órák elhelyezését. Blau, Bucureşti, Găbroveni 12.

TANULÓ LEÁNYOKAT keresünk női szabóságunk részére. M. Neumann. 17157.

Elsőrangú cukrász azonnali felyételre kerestetik. Ajánlatok, bizonyítvány postafiók 412 Bukarest. 17155.

Egy nagy faipari vállalat keres azonnali belépésre üzemi iroda részére egy román, német és magyar nyelvet kifogástalanul bíró perfekt gépirónót. Csak kiváló és egyéb irodai munkák elvégzésére is alkalmas jelentkezők ajánlatát kérjük „Arboria” jellegre a brassói kiadóhivatalához intézni. 17155.

Könyvek

CZOKER REGÉNYEI kötetenként csak 35 lej. A falu szépe, A guruló kő, Jogos büszkeség, A kevély Katalin, Lismoyle, A másik, Női diplomata, A szép Neville kisasszony, A vándor madár, Váratlanul. — BENICZKYNE BAJZA LENKE regényei szintén csak 35 lej kötetenként. Az áttűtetett virág, Családi hagyomány, A házasság titka, Hercegi korona, Nyomavészett, Rang és pénz, A hegység tündére. Kaphatók a Brassói Lapok könyvosztályában.

NYIL-regények, minden szám egy teljes regényt tartalmaz. Ára számonként csak 5 lej, eddig 20 különféle szám jelent meg. Keresse fel könyvosztályunkat, ahol 5, 10, 14 és 20 lejért már igen jó könyveket vásárolhat. (Kapu-utca 56—58. az udvarban.) 17152.

A HAZICUKRASZAT KÉZIKÖNYVE. Krbekné kitűnő munkája alapján a leggyorsabb és a legkülönlegesebb téstakat mindenki házilag készítheti. A legjobb cukrászda otthon negyedannyi költséggel Ára kemény felyvázsonkötésben 50 lej.

Biri neni szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára köve 130 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában. 14048

Lakás

NAGYON SZÉP BUTOROZOTT SZOBA, fürdőszoba használattal, uri családnál, kitűnő levegőjű helyen, lehetőleg reggeli és ebédköszttal együtt fiatal házaspárnak, vagy két intelligens fiatalembernek kiadó. Cim 17123 sz. alatt a brassói kiadóban.

LAKÁST keresek, 2—3 szobát, konyhát, fürdőszobát, csakis belvárosban vagy közvetlen közelében. Ajánlatokat „Legpontosabb fizető” jellegre a brassói kiadóba kérek. 17120.

2—3 szobás fürdőszobás lakást keresek április 1-re. Címeket a brassói kiadóba kérek. 17132.

Munkanélkülieknek

jó kereseti lehetőséget nyújt az

újságárusítás

Utcaiárusítókat, állandó munkára felvesz lapunk kiadóhivatala. Jelentkezni lehet mindennap d. u. 5 és 6 óra között

Szenteljünk naponként 15 percet egészségünknek.

AZ ÉN MÓDSZEREM

Iria: J. P. MÜLLER

112 ábrával, új átdolgozásban. A németnyelvű kiadásból eddig 400.000 példány fogyott el.

Ára 85.— lej.

Vidékre a portó 10 lej. — Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

Metropol ujonnan átalakítva Polgári szálloda és étterem

cimen megnyílt. — Szobák már Lei 60-tól. — Ebéd étlap szerint 3 fogás 25 Lei B R A S S Ó, FEKETE-UTCA 2 SZÁM.

B. L. Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

A BRASSOI LAPOK nyomdavállalatának kiadása és rotációs nyomtatása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra: negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420 félre 820, évente 1600 lej — Egyes szám ára 5 lej; Magyarországon 20 fillér.

Fiókiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad és Alsófehérvármegye részére: Déva, Str. Ion Creangă 2. Telefon 17. (Balogh Géza).

MEGBIZOTTAK. Bukarest: Dán Dániel, Gerő Sándor és Kohn Jenő. — Dés: Str. S. Barnutiu 10. (Oszán Kálmán). — Kolozsvár: Str. Dubalarilor 7. (vált Timár-utca) (Neumann Ignác). Torda-Aranyos, Marostorda- és Kisküküllőmegyeke kerületi megbízott (Bernát Ernő) Tg-Mureş, Str. Câmpului 8. — Marosvásárhely: (Benjámín Árpád), Piaţa Regele Ferdinand 53. Nagyszeben: Str. Turnului 13. (Szigetváry László). — Szatmár: Csokonai-utca 10 (Várad József). — Udvarhelymegye és Székelyudvarhely: Orbán Balázs-utca 31. (Varró Elek). — Szilagyománylő: (Hesperin Ernő). — Temes, Arad- és Krassószörényvármegyeke (Némegy Gábor) Temesvár, IV. Bem-utca 31 — Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Dénes József).

Központi szervezők pénzfelvételei jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

Zsába

gyorsan enyhül

Sloan's Liniment bámulatosan gyors hatás. Ha masszírozás nélkül alkalmazzuk a fájó testrészen, a fájdalom eltűnik. Kísérje meg Sloan's Liniment-et zsába, rheuma, izom és idegfájdalom minden esetében. Milliók használják. **SLOAN'S LINIMENT** megöli a fájdalmat. Egy üveg ára 75 Lei

Mindenki előnyére

működik adás-vevési ügyletek lebonyolításánál a dus választékkal és nagyjártassággal rendelkező, leggondosabban vezettett és a t. ílek érdekeit a legmesszebbmenő mértékben szem előtt tartó brassói közvetítési iroda

V. W. Dressnandt & Co. BRASSÓ, — KAPU-UTCA 52 (új szám).

Műszaki könyvekben, nyelvtanokban, szótárakban állandó nagyraktár a Brassói Lapok Könyvosztályában. Kérje díjtalan árjegyzékeinket.

Közhasznú Családi Könyvtár

Egy kötet ára 20 lej

K. Beniczky Irma: Furcsaságok a divat történetéből.

(A divat szélsőségei, elmúlt korok erkölcsi, asszonyok, férfiak különös hobbitjai.)

K. Beniczky Irma: A babonák világából. (Kártyavetés, Jövendőmondás. Vampyr-hit. Spiritizmus.)

Riecke: Anyák könyve. (Hogyan neveljük, hogyan ne neveljük gyerekeinket.)

K. Beniczky Irma: Illemtan. A leányérzelem világa.

(Leányok tanácsadója az élet döntő kérdéseiben. Utmutató az érzelmek világában.)

K. Beniczky Irma: A beteg-könyve. (Ételek és italok legcélszerűbb készítménye, betegek és lábadozók számára, 220 recepttel.)

Dr. Steiner—Beniczky: A gyermek testi nevelése.

(Hogy kell egészséges gyermeket nevelni.)

Mathreves—Gaál M.: A boldogulás könyve. (Szerencse és balszerencse. Az emberekkel való bánásmód. Az életrevalóság. A pénz használata és kára. A pihenés nélkül való munka.)

Dr. Nemes György: A háztartás kémiaja. (A hus és konzerválása. Szesz és likörök. Szappan és illatszerek, stb.)

Dr. Wiel—Beniczky: A diétás könyve. (Betegek, gyengélkedők ápolásánál nélkülözhetetlen kézikönyv. Receptek, tanácsok, szakszerű magyarázatok.)

K. Beniczky Irma: A mindennapi életből. Élelmiszerek és mérgek.

(A mérgek felismerése a háztartásban. Tápláló és ártalmas növények.)

Vörös Eszter: Gazdaasszonyok könyve. (A háztartás. A kertészet. A gazdaság. A baromfitenyésztés.)

Falke—Beniczky: A lakás művészete.

(Hogy tehetjük leggyorsabban lakásunkat széppé és otthonossá?)

K. Beniczky Irma: A mindennapi életből. A konyha tudománya.

(A jó és rossz, a tápláló és ártalmas ételek. Vegyészett a konyhában.)

K. Beniczky Irma: Az egészség szabályai. A betegápolás könyve.

A szép otthon. A nő kötelességei. A baromfi udvar.

Dr. Klenke—Beniczky: Szépségápolás.

Dr. Sikor József: Miben különbek a nők a férfiaknál. A házassulandók könyve.

A tökéletes feleség. A háziasszony könyve.

Pósta megrendeléseket az összeg és 10 lej portó beküldése ellenében azonnal elintézi a Brassói Lapok Könyvosztálya

MÁRCIUS 11.